

OBČINA
ŠENTJERNEJ

oznaka dokumenta:	280208/20
-------------------	-----------

***OBČINSKI NAČRT
ZAŠČITE IN REŠEVANJA
OB POPLAVAH
ZA OBČINO
ŠENTJERNEJ***

Verzija: 1.0

V veljavi od:2020

Datum: 07.08.2020

POTEK IZDELAVE NAČRTA ZAŠČITE IN REŠEVANJA ZA PRIMER NESREČE OB POPLAVAH:

<i>NAČRT – POSTOPEK</i>	<i>ORGAN</i>	<i>DATUM</i>	<i>PODPIS ODGOVORNE OSEBE</i>
<i>IZDELAL</i>	LERO LEŠNJAK d.o.o.	07.08.2020	Direktor: Roman Lešnjak
<i>PREGLEDAL</i>	Občinska uprava Občine Šentjernej	2020	direktor občinske uprave: Samo Hudoklin Skrbnik načrta: Darja Bambič
<i>ODOBRIL</i> (16. člen Uredbe*)	Občinska uprava Občine Šentjernej ŠCZ Občine Šentjernej	2020	Skrbnik načrta: Darja Bambič Poveljnik CZ občine: Aleš Medle
<i>SPREJEL</i>	Občina Šentjernej	2020	Župan: Jože Simončič

POSTOPEK JAVNE PREDSTAVITVE OBČINSKEGA NAČRTA ZA PRIMER NESREČE "POPLAVE":

<i>NAČRT – POSTOPEK</i>	<i>ORGAN</i>	<i>DATUM</i>	<i>PODPIS ODGOVORNE OSEBE</i>
<i>STROKOVNA PREDSTAVITEV</i> (13. člen Uredbe)*	Občina Šentjernej	2020	Župan: Jože Simončič Skrbnik načrta: Darja Bambič
<i>JAVNA PREDSTAVITEV NAČRTA</i> (17. člen Uredbe)*	Občina Šentjernej	2020 do _____	Župan: Jože Simončič Skrbnik načrta: Darja Bambič

Načrt je izdelan v dveh (2) primerkih (št. evidence od 01 do 02)

Načrt se hrani:

1. Občina Šentjernej, Skrbnik načrtov ZiR na občinski upravi
2. Poveljnik CZ Občine Šentjernej (ŠCZO)

št. ev. 01
št. ev. 02

Izvelek iz načrta (brez prilog) je objavljen na spletni strani: www.sentjernejsi.si, takoj po sprejetju s strani župana.

*Uredba o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19)

VSEBINA:

	stran
1. POPLAVE.....	4
1.1. Uvod	4
1.2. Splošno o nevarnosti poplav v občini Šentjernej.....	4
1.3. Vodna območja v občini Šentjernej in upravljanje voda	5
1.3.1. Območja pomembnega vpliva poplav	5
1.4. Verjetnost nastanka verižne nesreče	7
2. OBSEG NAČRTOVANJA	8
2.1. Temeljne ravni načrta	8
3. ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	10
3.1. Koncept odziva ob poplavih	10
3.2. Temeljne podmene načrta.....	12
3.3. Uporaba načrta.....	13
4. SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA.....	14
4.1. Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti	14
4.2. Materialno – tehnična sredstva za izvajanje načrta.....	15
4.3. Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta	15
5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	17
5.1. Opazovanje in napovedovanje vodostajev.....	17
5.2. Obveščanje pristojnih organov in služb v občini	18
5.3. Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju.....	19
5.4. Obveščanje splošne javnosti na območju občine Šentjernej	20
5.5. Alarmiranje prebivalstva na ogroženem območju	20
6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV ZA ZRP.....	21
6.1. Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb.....	21
6.2. Aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč	22
6.3. Aktiviranje sredstev pomoči	23
7. UPRAVLJANJE IN VODENJE	23
7.1. Organi in njihove naloge.....	23
7.1.1 Občina Šentjernej,	23
7.1.2 sile za ZRP	23
7.1.3 Občinski pogodbeni izvajalci	24
7.2. Operativno vodenje.....	25
7.3. Ukrepanje organov CZ ob nesreči	25
7.4. Organizacija zvez	26
8. ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.....	27
8.1. Zaščitni ukrepi	27
8.1.1. Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi	27
8.1.2. Evakuacija	29
8.1.3. Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev	31
8.1.4. Radiološka, kemijska in biološka zaščita.....	32
8.2. Naloge zaščite reševanja in pomoči	34
9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	39
10. MERILA ZA KONČANJE DEJAVNOSTI ZRP IN PRENOS PRISTOJNOSTI PO ZAKLJUČKU IZVAJANJA NAČRTA	40
11. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV.....	41
11.1. Razlaga pojmov	41
11.2. Razlaga okrajšav.....	42
12. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	43
12.1. Seznam prilog.....	43
12.1.2. Posebne priloge.....	43
12.2. Seznam dodatkov	43
12.2.1. Skupni dodatki	43
13. VIRI IN UPOŠTEVANA ZAKONODAJA.....	44

1. POPLAVE

1.1. Uvod

Izdelavo "Občinskega načrta zaščite in reševanja ob poplavih za občino Šentjernej" predpisuje *Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami* (št. 51/06 – UPB1, 97/10 in 21/18 – ZNOrg), ki mora temeljiti na ocenah ogroženosti in drugih strokovnih podlagah. Načrt zaščite in reševanja je izdelan na osnovi *Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja* (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19).

Obvladovanje poplavnih tveganj obsega preprečevanje poplav, varstvo pred poplavami, zavedanje o poplavni nevarnosti, pripravljenost na poplave, ukrepanje ob poplavih in obnovo. S tem načrtom se ureja ukrepanje ob poplavih oziroma odziv ob poplavih.

1.2. Splošno o nevarnosti poplav v občini Šentjernej

Prvo poglavje občinskega načrta temelji na podatkih iz Ocene ogroženosti zaradi poplav.

Poplave so eden izmed prevladujočih naravnogeografskih preoblikovalcev pokrajine, tako v gorskih oziroma hribovitih kot v ravninsko-nižinskih predelih. So naravni dejavnik, ki ob različni tehnološki razvitosti tudi neposredno vpliva na namembnost prostora in rabo tal. Poplave navadno ne nastopijo trenutno. V tem pogledu so delna izjema hudourniške poplave, ki se lahko na omejenih območjih pojavijo v zelo kratkem času.

Poplava je večplasten dogodek z veliko medsebojno povezanimi dejavniki, vendar pri tem izstopa povečan pretok vode v vodotokih. Do povečanja količine vode v vodotokih pride predvsem zaradi padavinskega dogodka na določenem porečju. Količina vode, ki doseže vodotok, je odvisna od več dejavnikov, kot so vegetacija, izhlapevanje, sposobnost infiltracije in zasičenost tal, višina oziroma navzočnost podtalnice, območja zadrževanja vode, na primer depresije, velikost porečja, naklon terena in pokrovnost tal.

Poplave v občini Šentjernej so pogoste in velikokrat povzročajo škodo. Med vsemi naravnimi nesrečami, ki povzročajo škodo, so poplave verjetno najpogostejša nesreča. Pojavljajo se lahko vse leto, najpogostejše pa so jeseni, ob obilnih in dolgotrajnih padavinah. Poleti so poplave povezane z neurji in so predvsem krajevne in hudourniške. Poplav ni mogoče preprečiti je pa do določene mere mogoče omiliti njihove posledice in se nanje bolj ali manj učinkovito pripraviti. Ob poplavih, ki so večinoma dobro napovedljive, je navadno še dovolj časa za reševanje življenj, večja neposredna ogroženost pa nastane ob izbruhu hudournikov, ki lahko nastopijo tudi v obliki blatnih in drobirskih tokov. Hudourniške poplave so težje napovedljive. Zelo pomembna dejavnika pri pojavu poplav sta tudi taljenje snega in predhodna namočenost tal, predvsem pa značilni časovni in prostorski padavinski in vetrovni vzorci v kombinaciji z vegetacijskimi razmerami, predvsem jeseni in tudi spomladi.

Poplave lahko tudi danes kljub nekaterim ukrepom prizadenejo gosto naseljena območja, zato se je treba nanje pravočasno pripraviti. Obvladovanje poplavnih tveganj obsega različne gradbene in negradbene protipoplavne ukrepe za preprečitev nastanka poplav ter ukrepe za zmanjšanje posledic poplav, med katerimi sta najpomembnejša spremljanje in proučevanje poplavne ogroženosti in nevarnosti.

Vzroki za nastanek poplav so:

- dolgotrajne obilne padavine ali zelo intenzivne nekajurne padavine ter taljenje snega,
- razporeditev padavin v pasu, ki odteka neposredno na naseljena območja,
- pred pojavom padavin so tla prispevnih območij že zelo namočena ali po svoji geološki sestavi slabo prepustna ali pa so zamrznjena,
- obremenjevanje in urbanizacija razlivnih površin,
- neustrezno urejena odvodnjavanja padavinskih voda,
- predimenzionirane premostitve in prepusti ipd.

Glede na glavne značilnosti in obseg se poplave delijo na:

- **hudourniške:** so kratkotrajne in izjemno silovite, povzročajo pa jih razmeroma kratkotrajne in intenzivne padavine, bodisi po poletnih neurjih bodisi ob jesenskih deževjih;
- **nižinske:** se pojavljajo v spodnjem toku vodotoka, ko njegova struga preide v ravninske predele. Nastanejo zaradi razlike v hitrosti dotekanja visokih vod ter odtočne zmogljivosti rečnih strug;
- **poplave na kraških poljih:** dotok vode je večji od zmogljivosti požiralnikov oziroma podzemnega odvodnega sistema. Značilno zanje je, da se pojavljajo razmeroma redno, nastopijo počasi, voda stoji več dni ali tednov in počasi odteče skozi kraško podzemlje;
- **morske:** nastanejo ob kombinaciji visoke plime, nizkega zračnega pritiska in vetra, ko se gladina morja za nekaj ur dvigne nad višino običajne visoke plime in poplavi nižje ležeče dele obale;
- **mestne:** so poplave v mestih in nastanejo zaradi nezmožnosti odvajanja zadostnih količin padavinskih voda skozi sisteme za odvod meteornih voda;
- **tehnične:** se pojavijo zaradi neustreznega delovanja ali porušitve objektov vodne infrastrukture. Ta načrt jih ne obravnava.

1.3. Vodna območja v občini Šentjernej in upravljanje voda

Občina Šentjernej spada v območje spodnje Save, in zajema JV del Slovenije - območje povodja reke Save dolvodno od izliva Savinje, celotno povodje reke Krke in Mirne ter del povodja reke Kolpe dolvodno od naselja Laze pri Predgradu. Vodno območje spodnje Save obsega 2.953 km² oziroma približno 15 % ozemlja Republike Slovenije. Porečje spodnje Save delimo v pet hidro sistemov (HS), in sicer HS Sava, ki obsega 602 km², HS Sotla 61 km², HS Krka – 1.394 km², HS Mirna – 294 km² in HS Kolpa – 602 km².

Krka: v zgornjem toku je Krka tipična kraška reka s širokim zaledjem podzemnih pritokov, v spodnjem delu pa teče po ravnini in oblikuje značilne ravninske tvorbe - rečne okljuje, rokave in otočke ter številne lehnjakove pragove. V dolžino meri Reka Krka 93,97 km in se v celoti nahaja na območju sektorja Spodnje Save.

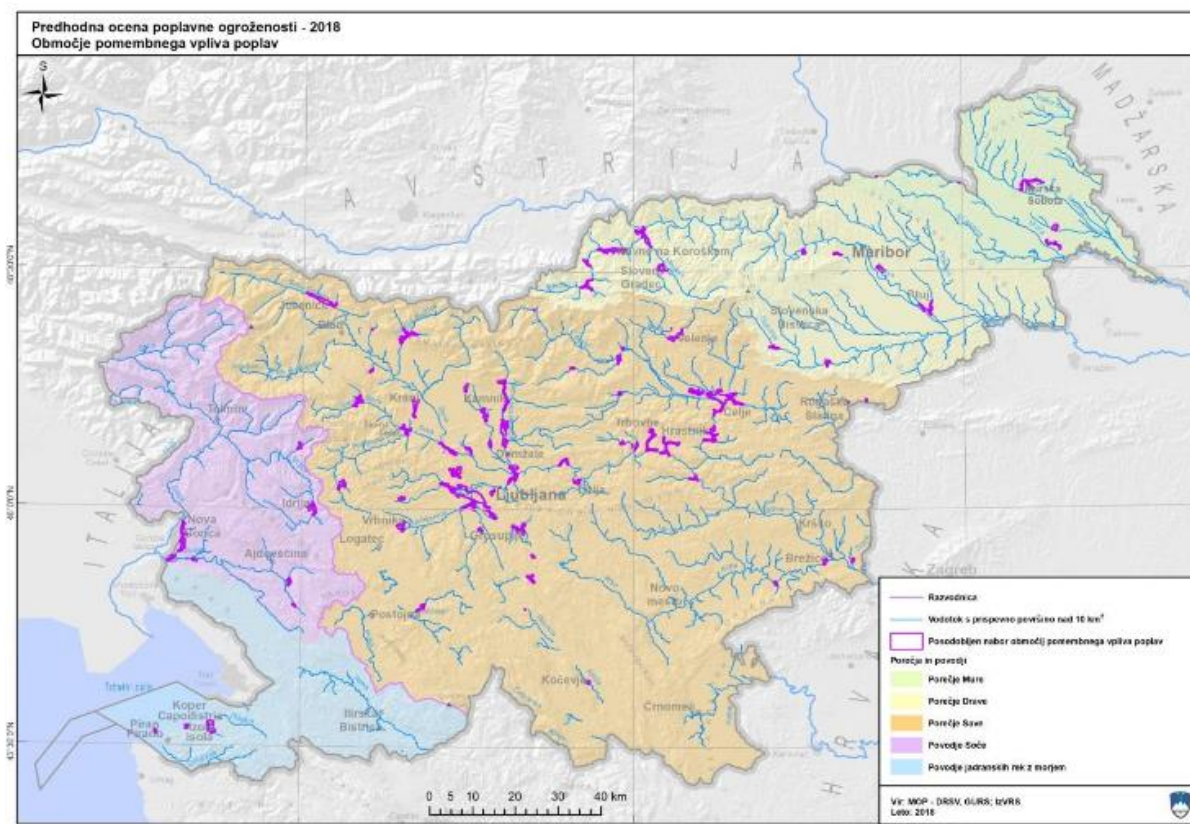
Podjetje INFRA d. o. o. izvaja koncesijo znotraj območij državnih lokacijskih načrtov za hidroelektrarne na spodnji Savi, podjetje VGP Novo mesto, d. d., pa na preostalem območju.

1.3.1. Območja pomembnega vpliva poplav

V Sloveniji smo leta 2016 stopili v drugi cikel izvajanja Direktive 2007/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti (UL L št. 288 z dne 6. 11. 2007, str. 27) (v nadaljnjem besedilu: poplavna direktiva). Drugi cikel izvajanja poplavne direktive kot eno izmed aktivnosti zahteva tudi pregled in preveritev obstoječih 61 območij pomembnega vpliva poplav (v nadaljnjem besedilu: OPVP) iz prvega cikla. V drugem ciklu je potrebno preveriti in upoštevati tudi vpliv podnebnih sprememb na poplavno ogroženost. Za OPVP se upravičeno pričakuje, da na teh območjih v primeru poplav lahko pride do največji škod na podlagi kriterijev ogroženosti iz poplavne direktive na zdravju ljudi, okolju, kulturni dediščini, gospodarskih dejavnostih, socialni infrastrukturi in infrastrukturi. Nekateri pomembnejši podatki v zvezi z OPVP v Sloveniji, predvsem kvantitativni pregled vplivov na različne ranljive elemente v prostoru, so:

- površina poplavnega območja,
- število stalnih in začasnih prebivalcev,
- število stavb s hišno številko,
- število enot kulturne dediščine,
- število kulturnih spomenikov državnega pomena,
- število poslovnih subjektov,
- ocenjeno število zaposlenih,
- število SEVESO zavezancev,
- dolžina pomembnejše linijske infrastrukture,
- število pomembnih objektov družbene infrastrukture državnega pomena.

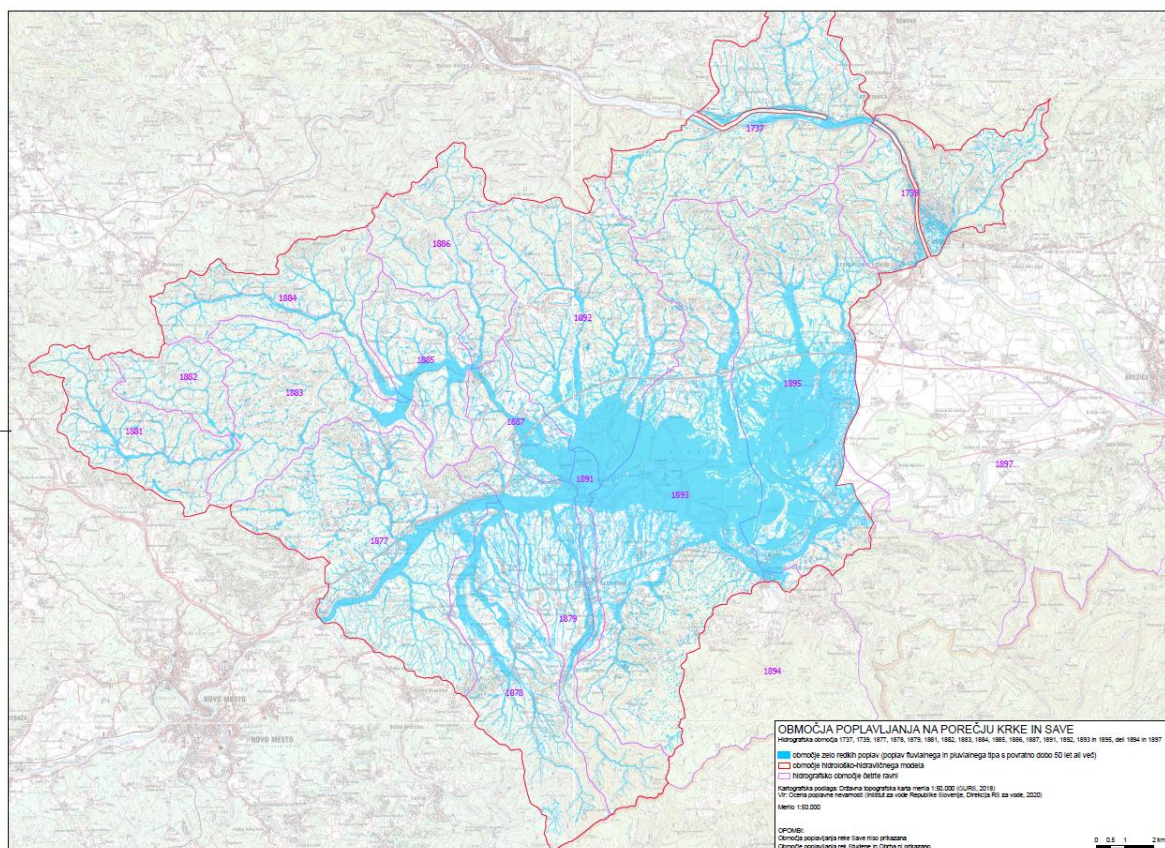
S posodobitvijo nabora OPVP se je izoblikoval končni nabor 86 OPVP, od tega je 53 OPVP iz prvega cikla (3 se je spremenila prostorska razsežnost) in 33 novih OPVP, ki so bila določena in sprejeta s posodobitvijo metodologije in upoštevanjem dodatnih faktorjev vpliva (podnebne spremembe, ogroženost in škoda na infrastrukturi).

Slika 1: 86 območij pomembnega vpliva poplav v Sloveniji (Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Predhodna ocena poplavne ogroženosti RS, 2018)

Za območja pomembnega vpliva poplav v Republiki Sloveniji se nevarnostni potencial opredeli s kartami poplavne nevarnosti. Karte poplavne nevarnosti, izdelane za raven kartografskega merila najmanj 1 : 5000, prikazujejo dosege poplav pri pretokih s povratno dobo deset (Q10), sto (Q100) in petsto (Q500) let. Pretok Q10 je vrednost pretoka vode, ki je v določenem letu lahko dosežen ali presežen z verjetnostjo 10 %, pretok Q100 je vrednost pretoka vode, ki je v določenem letu lahko dosežen ali presežen z verjetnostjo 1 %, pretok Q500 je vrednost pretoka vode, ki je v določenem letu lahko dosežen ali presežen z verjetnostjo 0,2 %. To je statistični izračun verjetnosti pojava glede na podatke iz preteklih let, vendar se, ne glede na statistično verjetnost, takšne poplave lahko pojavijo redkeje ali pogosteje.

Na podlagi kart poplavne nevarnosti so s kombiniranjem verjetnosti in jakosti pojava izdelane karte razredov poplavne nevarnosti (razred majhne, srednje, velike in preostale poplavne nevarnosti), ki se uporabljajo za določitev pogojev in omejitev za izvajanje dejavnosti in poseganje v prostor. Na podlagi kart poplavne nevarnosti so izdelane tudi karte poplavne ogroženosti, ki prikazujejo kraje z morebitnimi škodnimi posledicami poplav. Iz navedenih kart so razvidne pričakovane posledice poplav izbrane povratne dobe, ki so opisane s kazalniki, kot so okvirno število ogroženih prebivalcev, število in vrsta gospodarskih in negospodarskih dejavnosti na poplavnih območjih, obrati, ki lahko v primeru poplav povzročijo večje onesnaženje, možna prizadeta zavarovana območja itn.

Slika 2: Prikaz območij poplavljanja na porečju Krke in Save

1.4. Verjetnost nastanka verižne nesreče

Intenzivnejše, obsežnejše in dolgotrajnejše poplave lahko povzročijo tudi verižne nesreče, med katerimi so pogoste oziroma pomembne predvsem naslednje:

- onesnaženje okolja oziroma nenadzorovano uhajanje nevarnih snovi v okolje,
- onesnaženje pitne vode,
- onesnaževanje živil oziroma krme,
- motnje in prekinitev oskrbe s pitno vodo,
- prekinitev oskrbe z električno energijo,
- prekinitev komunikacijskih storitev,
- pojav nalezljivih bolezni pri ljudeh,
- pojav oziroma širjenje posebno nevarnih bolezni in drugih bolezni pri živalih in karantenskih bolezni pri rastlinah,
- poškodbe infrastrukture,
- prekinitev transportnih poti.

Poplavne dogodke lahko spremljajo drugi naravni pojavi, globinska in bočna erozija strug vodotokov, transport in odlaganje erodiranega materiala, zemeljski in hribinski plazovi, odlomi skalovja in skalni podori, blatni in drobni tokovi.

Po drugi strani pa poplave lahko nastanejo tudi zaradi drugih nesreč in pojavov, predvsem zaradi:

- zemeljskih plazov,
- skalnih podorov,
- snežnih plazov,
- potresov,
- zaledenitve vodotokov.

Ob verižni nesreči, ki je posledica poplave, poteka ukrepanje skladno z načrti zaščite in reševanja glede na nesrečo (nalezljive bolezni pri ljudeh, posebno nevarne bolezni živali, itn.).

2. OBSEG NAČRTOVANJA

Sistem **zaščite in reševanja** je organiziran predvsem za *varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami* in je eden podsistemov sistema nacionalne varnosti. Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami je organizirano, kot enoten in celovit sistem v državi. Vse reševalne službe in druge namensko organizirane sile za zaščito, reševanje in pomoč se povezujejo v organizacijsko in funkcionalno enoten sistem. Težišče delovanja je na lokalni skupnosti, kjer občina ureja in izvaja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ter organizira in vodi zaščito, reševanje in pomoč na svojem območju.

Z varstvom pred naravnimi in drugimi nesrečami se ukvarjajo državni organi, občine, strokovne in znanstvenoraziskovalne organizacije, javne reševalne službe, človekoljubne in druge nevladne organizacije, posamezniki. Njihov skupni cilj pa je preprečiti nesreče ali vsaj ublažiti njihove posledice.

Zakonodaja zagotavlja, da se vse oblike zaščite, reševanja in pomoči izvajajo v skladu z načeli mednarodnega humanitarnega prava in mednarodnega prava o varstvu ljudi, živali, kulturne dediščine in okolja pred škodljivimi vplivi naravnih in civilizacijskih nesreč ter v skladu s sprejetimi mednarodnimi obveznostmi, da so vse te dejavnosti humanitarne in nevojaške narave ter da se zmogljivosti za zaščito, reševanje in pomoč, ki so na voljo lahko uporabijo tudi v mednarodnih humanitarnih akcijah in pri uresničevanju drugih oblik humanitarnega poslanstva.

2.1. Temeljne ravni načrta

Temeljni načrt je Državni načrt zaščite in reševanja ob poplavih, verzija 4.0, na ravni občine pa se izdelava Občinski načrt zaščite in reševanja ob poplavih za Občino Šentjernej. Občinski načrt zaščite in reševanja ob poplavih mora biti usklajen z državnim načrtom zaščite in reševanja ob poplavih.

Občinski načrt zaščite in reševanja ob poplavih je izdelan za pojav poplav na območju občine Šentjernej. Občinski načrti zaščite in reševanja ob poplavih se izdelajo v tistih občinah, ki so glede na Oceno ogroženosti Republike Slovenije zaradi poplav ter skladno z državnim načrtom zavezane k izdelavi načrta oziroma dela načrta zaščite in reševanja ob poplavih. Občine pri pripravi načrtov upoštevajo tudi možnost pojava hudourniških poplav ter opredelijo koncept odziva na tovrstne poplave. Izvajanje načrta ali dela načrta se skladno z načelom postopnosti dopolnjuje k državnemu načrtu.

Organizacije, ki opravljajo vzgojno-izobraževalno, socialno, zdravstveno ali drugo dejavnost, ki obsega tudi oskrbo ali varovanje 30 ali več oseb, načrtujejo oziroma izdelajo:

- načrt zaščite in reševanja skladno z občinskimi načrti zaščite in reševanja ter načrti dejavnosti resornega ministrstva.

Organizacije, ki opravljajo vzgojno izobraževalno dejavnost so:

- Osnovna šola Šentjernej,
- Podružnična šola v Orehovici,
- Vrtec Čebelica Šentjernej.

Zdravstvenih ustanov za 30 ali več ljudi na območju občine ni.

Načrte zaščite in reševanja ob poplavi oziroma ukrepe ob poplavi v svojih načrtih zaščite in reševanja v skladu s 3. odstavkom 3. člena Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. l. RS št. 24/12, 78/16 in 26/19) izdelajo:

- JP EDŠ d.o.o. Šentjernej,
- Komunala Novo mesto d.o.o.,
- Elektro Ljubljana, d.d.,
- Telekom Slovenije d.d.

Ti načrti morajo biti usklajeni z Občinskim načrtom zaščite in reševanja ob potresu za občino Šentjernej.

Načrt dejavnosti izdelava:

- služba občinske uprave

Obveznost občine glede izdelave načrta ali dela načrta zaščite in reševanja ob poplavah za posameznega nosilca načrtovanja je opredeljena glede na Oceno ogroženosti Republike Slovenije zaradi poplav, verzija 2.0, št. 8420-4/2015-58-DGZR, z dne 5.12.2016, v povezavi s preglednico 1, in glede na končno uvrstitev nosilca načrtovanja v določen razred ogroženosti. Obveznosti nosilcev načrtovanja iz preglednice 1 predstavljajo minimalne zahteve. Vsak nosilec načrtovanja se lahko odloči tudi za večji obseg načrtovanja.

Preglednica 1: Obveznosti nosilcev načrtovanja

Razred ogroženosti	Obveznosti nosilcev načrtovanja
1	<i>Ni obveznosti.</i>
2	<i>Priporočljivo</i> je izdelati dele načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih se določi način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.
3	<i>Treba je izdelati dele načrta</i> zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih se določi način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.
4	<i>Treba je izdelati dele načrta</i> zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih se določi način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP, <i>priporočljivo</i> pa je izdelati načrt zaščite in reševanja v celoti.
5	<i>Treba je izdelati načrt</i> zaščite in reševanja <i>v celoti.</i>

P - 300 Evidenčni list o vzdrževanju in razdelitvi načrta zaščite in reševanja

P – 301 Ocena ogroženosti občine zaradi poplav

3. ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

3.1. Koncept odziva ob poplavah

Koncept odziva ob poplavah temelji na:

- hidroloških poročilih in hidroloških opozorilih Agencije RS za okolje (v nadaljnjem besedilu: ARSO),
- napovedanih vodostajih in pretokih vodotokov,
- na izmerjenih oziroma dejanskih vodostajih in pretokih vodotokov,
- ocenjenem in dejanskem obsegu posledic, ki jih poplava lahko povzroči na ljudeh, živalih, objektih, kulturni dediščini in okolju.

ARSO na podlagi meritev in modelskih napovedi opozarja pred poplavami rek, jezer in morja. ARSO v procesu opozarjanja izdaja hidrološka poročila in opozorila v besedni in grafični obliki, ki opisujejo oziroma grafično prikazujejo trenutne hidrološke razmere in napoved za tekoči in naslednji dan. Predvsem ob napovedanih intenzivnejših, obsežnejših in dolgotrajnejših padavinah in pričakovanih poplavah, ko ARSO napove rumeno, oranžno ali rdečo stopnjo nevarnosti pred poplavami, lahko nosilci načrtovanja začnejo operativne aktivnosti priprav na poplavni dogodek. Status opozorila imajo le tisti predvideni poplavni dogodki, za katere je oziroma bo izdano hidrološko opozorilo z oranžno ali rdečo stopnjo ogroženosti. Dogodki z rumeno stopnjo ogroženosti so že vključeni v dnevno hidrološko poročilo. Hidrološko poročilo ARSO objavlja na svoji spletni strani in ga dnevno pošilja v Center za obveščanje RS (v nadaljnjem besedilu: CORS).

Pri odzivu na poplavo se uporabljajo štiri stopnje **intervencijskih vrednosti** vodostajev in pretokov vodotokov. Vrednosti vodostajev in pretokov vodotokov so vidne v aplikaciji Monitoring voda v sistemu SMOK (sistem monitoringa, opazovanja in kontrole). Stopnje intervencijskih vrednosti vodostajev in pretoka vodotokov pri odzivu ob poplavah so:

- **Naraščanje vodotokov in/ali gladine morja, jezer** (v nadaljnjem besedilu vodotokov) – pretok ali vodostaj vodotokov je presegel vrednosti v aplikaciji Monitoring voda v sistemu SMOK, pri katerih nadaljnje naraščanje vodotokov pomeni vse večjo možnost razlivanja zunaj strug vodotokov. ARSO stanje oziroma napoved tovrstnih razmer izdaja v dnevnem hidrološkem poročilu z zeleno (brez posebnosti) ali rumeno stopnjo ogroženosti (razlivanje), in sicer v besedni in grafični obliki. ARSO navedeno hidrološko poročilo pošlje na CORS, ta pa pristojnemu regijskemu centru za obveščanje (v nadaljnjem besedilu: ReCO NM).

Glede na napoved začneta CORS in ReCO NM stalno spremljati podatke o padavinah ter o vodostajih in pretokih vodotokov, predvsem tistih, ki so presegli zgoraj navedene vrednosti. Na občinski ravni se lahko tudi glede na razmere na terenu sprejme odločitev o vzpostavitvi opazovanja vodotokov na terenu. To velja predvsem za hudourniške vodotoke.

- **Razlivanje vodotokov** – pretok ali vodostaj vodotokov presega vrednosti prvih razlivanj zunaj strug vodotokov v aplikaciji Monitoring voda v sistemu SMOK in spremlja možnost hitrega naraščanja hudourniških vodotokov. ARSO stanje oziroma napoved tovrstnih razmer izdaja v dnevnem ali večkrat dnevnem hidrološkem poročilu z rumeno stopnjo ogroženosti (razlivanje). ARSO glede na vremenske in hidrološke razmere lahko začne redno izdajati hidrološka opozorila v primeru nadaljnjega naraščanja vodotokov. CORS in ReCO NM nadaljujeta stalno spremljanje podatkov o padavinah, vodostajih in pretokih vodotokov.

Navadno so poplavljene površine neposredno ob vodotokih ali hudournikih, kmetijske površine, izpostavljeni deli prometnic in prometnih objektov in drugi posamezni objekti. Obveščata se javnost in prebivalstvo ter dajejo se navodila za preventivni umik predmetov in dobrin iz kleti oziroma za njihov dvig v višja nadstropja. Na lokalni ravni se vzpostavi višja raven pripravljenosti za ukrepanje, na primer vpoklic nekaterih delavcev na delovno mesto, določitev pripravljenosti na domu, opozarjanje gasilskih enot in koncesionarjev na možnost poplav, določitev pregleda in priprave opreme za ukrepanje ob poplavah itn. Občinske sile in sredstva za ZRP so v pripravljenosti za ukrepanje, in če je treba, izvajajo intervencije ob poplavah. Če izvajanje nalog ZRP presega obseg intervencije, lahko občinski poveljnik CZ sprejme odločitev o aktiviranju občinskega načrta. Po aktiviranju občinskega načrta vse aktivnosti ZRP vodi in usklajuje občinski poveljnik CZ.

- **Poplave** – pretok ali vodostaj vodotokov je močno povišan in lahko še narašča. Obseg poplavnih površin ob vodotokih in kmetijskih površinah je večji, poplavljene in neprevozne so ceste lokalnega ali regionalnega pomena. Voda ogroža ali poplavi posamezne gospodarske ali stanovanjske objekte, ponekod lahko v nekoliko večjem obsegu. ARSO stanje oziroma napoved tovrstnih razmer izdaja v hidroloških opozorilih z oranžno stopnjo ogroženosti (poplava).

Lahko je aktiviran občinski načrt zaščite in reševanja ob poplavah. Občinske sile in sredstva za ZRP izvajajo ukrepe in naloge ZRP ob poplavah. Aktivnosti ZRP vodi in usklajuje občinski poveljnik CZ. Obveščata se javnost in prebivalstvo, alarmirajo se prizadeti prebivalci, aktivirajo se sile in sredstva za ZRP, določijo se zaščitni in drugi ukrepi, zbirajo informacije in posredujejo podatki, izvajajo naloge in zaščitni ukrepi ZRP ter spremlja se stanje.

Ob pojavu poplav v več občinah na območju ene regije in ko posamezne občine z lastnimi silami in sredstvi ZRP ne obvladujejo razmer, se, če je treba, vključijo regijske sile in sredstva ZRP. Aktivnosti ZRP v takem primeru vodi in usklajuje regijski poveljnik CZ.

- **Obsežne poplave** – pretok ali vodostaj vodotokov presega vrednosti, pri katerih so poplavljene obsežnejše površine ob vodotokih, večji strnjeni deli naselij ali cela naselja. Poplava lahko traja dalj časa. ARSO stanje oziroma napoved tovrstnih razmer izdaja v hidroloških opozorilih z rdečo stopnjo ogroženosti (obsežna poplava).

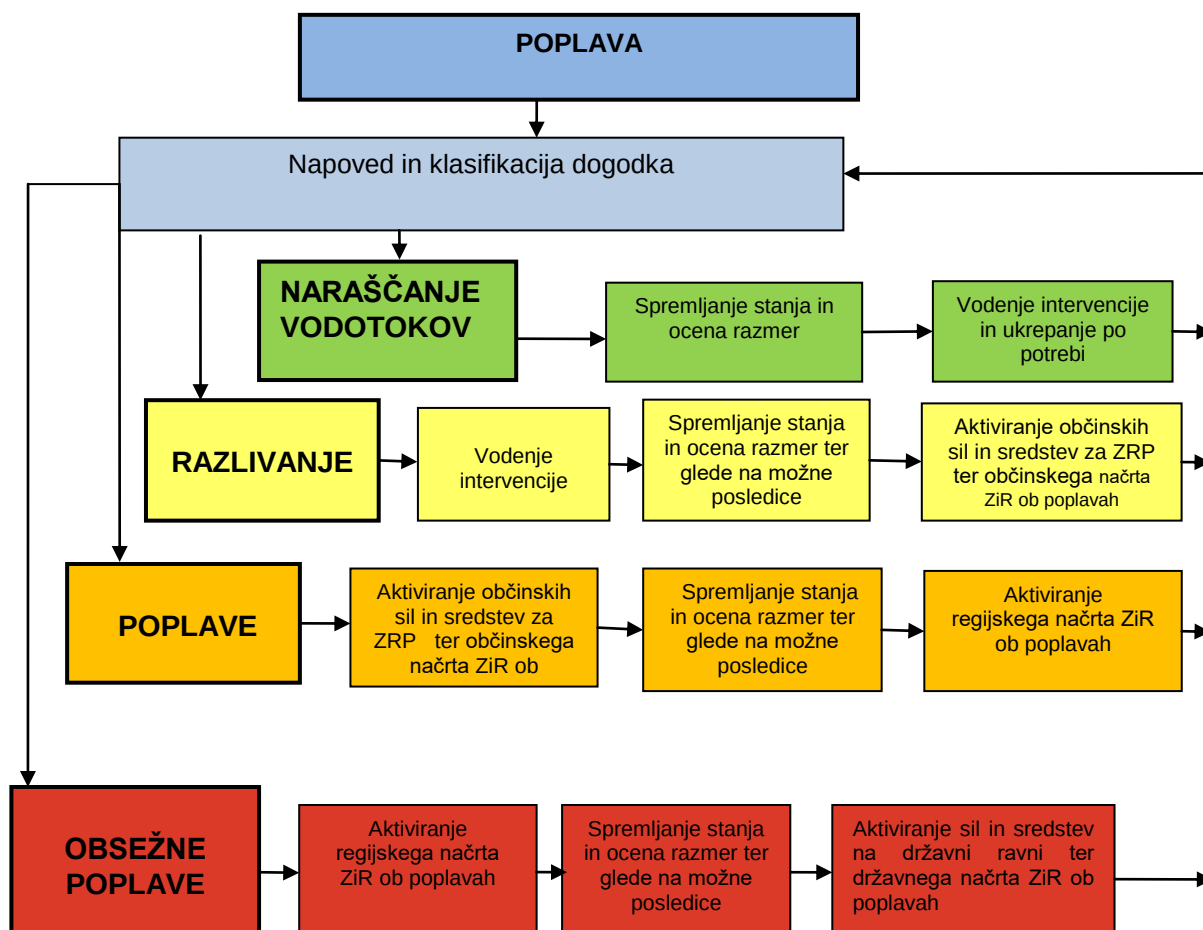
Poleg občinskih načrtov so aktivirani tudi regijski načrti zaščite in reševanja ob poplavah. Občinske in regijske sile ter sredstva za ZRP izvajajo ukrepe in naloge ZRP ob poplavah. Aktivnosti ZRP vodi in usklajuje regijski poveljnik CZ.

Poveljnik CZ RS oceni razmere in sprejme odločitev o aktiviranju državnega načrta glede na razmere in zahteve prizadetih občin in regij ter glede na napoved razvoja dogodkov. Obveščata se javnost in prebivalstvo, alarmirajo se prizadeti prebivalci, aktivirajo sile za ZRP, določijo zaščitni in drugi ukrepi, zbirajo informacije in posredujejo podatki, izvajajo naloge in zaščitni ukrepi ZRP, aktivirajo dodatne sile za ZRP z območij, ki so poplavno manj prizadeta ali neprizadeta, proučijo se potrebe po pomoči iz tujine in, če je treba, se zaprosi zanj, spremljata se stanje in konec aktivnosti. Ob pojavu obsežnih poplav na katerem koli vodotoku oziroma ko pride do poplav na območju dveh ali več regij, se aktivira državni načrt. Po aktiviranju državnega načrta so v ukrepanje ob poplavah poleg občinskih in regijskih vključeni tudi državne sile in sredstva ZRP. Aktivnosti ZRP v tem primeru vodi in usklajuje poveljnik CZ RS.

Hidrološka opozorila ARSO z barvnimi kodami in stopnjami nevarnosti niso v celoti primerljiva z intervencijskimi vrednostmi vodostajev in pretokov vodotokov v aplikaciji Monitoring voda v sistemu SMOK. To velja še posebej za začetno fazo razlivanja in poplav oziroma ob upoštevanju dejstva, da aplikacija Monitoring voda v sistemu SMOK vedno prikazuje trenutne hidrološke razmere, hidrološka opozorila ARSO z barvnimi kodami in stopnjami nevarnosti pa vsebujejo tudi predvidene hidrološke razmere (navadno od 24 do 36 ur pred dogodkom, ob hudourniških poplavah pa le nekaj ur pred dogodkom).

Podlaga za koncept odziva na poplave na vseh ravneh (občinski, regijski, državni) so intervencijske vrednosti posameznih vodotokov v aplikaciji Monitoring voda v sistemu SMOK. Poleg aplikacije SMOK, ki služi kot orodje in pomoč odločevalcem pri odzivu na poplave pa se lahko uporabijo tudi drugi razpoložljivi podatki.

Koncept odziva ob poplavah:

3.2. Temeljne podmene načrta

Temeljne podmene Občinskega načrta zaščite in reševanja ob poplavah za Občino Šentjernej so:

- Varstvo pred poplavami v okviru svojih pravic in dolžnosti oziroma pristojnosti zagotavljajo državne gospodarske javne službe na področju urejanja voda ter državne in lokalne gospodarske javne službe (elektrarne, podjetja za vzdrževanje cest, in drugi), občine in državni organi, prebivalci kot posamezniki, prebivalci, prostovoljno organizirani v raznih društvih in drugih nevladnih organizacijah, ki se ukvarjajo z zaščito in reševanjem, javne reševalne službe, podjetja, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito in reševanje, ter občine in državni organi.
- Občinski načrt zaščite in reševanja ob poplavah za Občino Šentjernej je podrobneje razčlenjen Državni načrt zaščite in reševanja ob poplavah, izdelan za poplave, ki nastanejo zaradi naravnih pojavov, oziroma kadar nastopijo poplave na kateremkoli vodotoku v Občini Šentjernej.
- V občinskem načrtu zaščite in reševanja ob poplavah se predvidijo zaščitni ukrepi in naloge ZRP za zaščito ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine in okolja, ki so lahko ogroženi zaradi poplav.
- Poplave lahko ogrožajo človeška življenja, živali in materialne dobrine neposredno zaradi delovanja vodnega vala, zaradi poškodb objektov in naprav, namenjenih proizvodnji, predelavi, uporabi, prevozu, pretovarjanju, skladiščenju in odstranjevanju nevarnih snovi, poškodb ali porušitve mostov in druge prometne infrastrukture, vodnogospodarske infrastrukture in naravnih vodotokov, poškodb na električnih, plinskih in drugih napeljavah in podobno. Naštete objekte morajo upravljavci na prizadetem območju pregledati takoj po poplavah.

- Za preprečevanje in zmanjšanje škode zaradi poplav ter za zaščito prebivalstva je nujno treba tako v občinah kot v posameznih organizacijah in državnih organih pravočasno opozoriti na nevarnost nastanka poplav, o pričakovanih nevarnostih poplave, o ravnanju pred poplavo, med njo in po njej, o izvajanju osebne in vzajemne pomoči ter preventivnih ukrepov, načrtih in ukrepih za zmanjšanje in odpravo posledic ter o posledicah poplav.
- Če poplave nastopijo nenadoma (nepričakovani močni nalivi), sile za zaščito, reševanje in pomoč na prizadetem območju takoj začnejo z dejavnostmi za reševanje ljudi, živali in materialnih dobrin.

3.3. Uporaba načrta

Načrt zaščite in reševanja ob poplavah se aktivira:

- ob nenadnih poplavah takoj, ko nastopijo neobvladljivi dogodki;
- ob postopnih poplavah, ko je iz ocene stanja očitno, da bodo vode prestopile bregove in ogrozile ljudi in materialne dobrine v občini.

Odločitev o tem sprejme Poveljnik CZ Občine Šentjernej, oziroma njegov namestnik.

D -19 Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči

D – 20 Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
--

4. SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1. Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti

Občinski organi:

- župan
- občinska uprava

P-15 Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči

Organi civilne zaščite občine:

- poveljnik štaba CZ občine
- namestnik poveljnika štaba CZ občine
- štab Civilne zaščite občine

P – 01 Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite

Enote in službe Civilne zaščite občine

- tehnično reševalna enota (ekipa za tehnično reševanje in ekipa za iskanje zasutih v ruševinah)
- ekipa za prvo pomoč,
- služba za podporo, (ekipa za oskrbo)

P – 04 Podatki o organih, službah in enotah CZ

Javne službe za zaščito, reševanje in pomoč v občini

- Gasilsko reševalni center Novo mesto
- JP EDŠ d.o.o. Šentjernej
- Zdravstvena postaja Šentjernej - oskrba poškodovancev
- Komunala Novo mesto d.o.o. – sanacija terena, prevoz in oskrba s pitno vodo
- Elektro Ljubljana d.d., DE Novo mesto, nadzorništvo Šentjernej - nujni odklopi in priklopi električne energije
- Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, NLZOH, enota Novo mesto - ugotavljanje nevarnih snovi, jemanja vzorcev za preiskave, izvajanja laboratorijskih analiz in preiskav
- Center za socialno delo Dolenjska in Bela krajina - nudenje pomoči pri duševnih stiskah oseb udeleženi v nesrečah
- Osnovna šola Šentjernej - ureditev začasnih prenočišč za osebe porušeni domov (cca 1500 oseb), zagotovitev prehrane do 1500 obrokov
- Policijska postaja Šentjernej - varovanje življenj, osebne varnosti in premoženje ljudi na prizadetem območju, urejanje prometa v skladu z določenim prometnim režimom, vzdrževanje javnega reda, v skladu z nastalimi razmerami preprečuje, odkriva in preiskuje kazniva dejanja in prekrške
- Javni zavod RS za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Novo mesto
- Uprava Republika Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, območni urad Novo mesto - pokop kadavrov

P – 07 Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito, reševanje in pomoč

Gasilske enote, ki opravljajo javno gasilsko službo:

- PGD Šentjernej, 32 operativnih gasilcev, III. kategorija,
- PGD Orehovica, 23 operativnih gasilcev, II. kategorija,
- PGD Mokro Polje, 23 operativnih gasilcev, II. kategorija,
- PGD Maharovec, 23 operativnih gasilcev, II. kategorija,
- PGD Gorenje Vrhpolje, 23 operativnih gasilcev, II. kategorija,
- PGD Cerov Log, 12 operativnih gasilcev, I. kategorija,
- PGD Stara vas – Loka, 12 operativnih gasilcev, I. kategorija,
- PGD Ostrog, 12 operativnih gasilcev, I. kategorija,
- PGD Groblje, 12 operativnih gasilcev, I. kategorija,

- PGD Dolenja Stara vas, 12 operativnih gasilcev, I. kategorija.

Naloge prostovoljnih gasilskih društev v občini Šentjernej

- pomoč pri gašenju večjih požarov, na območju kjer se društvo nahaja
- gašenje in omejevanje širjenja manjših požarov
- reševanje ob elementarni nesreči (poplave, plazovi, potresi, visok sneg,...)
- reševanje na vodi (ljudi in živali)
- pomoč pri reševanju ob nesreči z nevarno snovjo
- tehnična pomoč ob nezgodah
- izvajanje dekontaminacije na nadzornih točkah.

P – 11 Pregled prostovoljnih gasilskih enot v občini

Občinski pogodbeni izvajalci:

- GM, Globevnik Alojz s.p., Gorenja Gomila 24, Šentjernej - odstranjevanje in razčiščenje ruševin, druge oblike gradbeno tehničnega reševanja, deponija ruševin, naplavin in ostalega materiala je v Peskokopu, Cerov Log, na parc.št. 3248/103, 3248/104, 3248/105, 3248/106
- JP EDŠ, d.o.o. Šentjernej, Trubarjeva cesta 5, Šentjernej – odstranjevanje in razčiščenje ruševin in zemeljskih plazov, druge oblike gradbeno tehničnega reševanja
- Pogodbeni izvajalci z gradbeno mehanizacijo v ekipi za tehnično reševanje

P-10 Pregled gradbenih organizacij

Enote in službe društev in drugih nevladnih organizacij

- Prostovoljna gasilska društva občine Šentjernej,
- Rdeči križ Slovenije - Območno združenje Novo mesto,
- Krajevna organizacija Rdečega križa Šentjernej in Orehovica.

P – 24 Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju

4.2. Materialno – tehnična sredstva za izvajanje načrta

Za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči v primeru poplave se uporabijo obstoječa sredstva, ki jih občina zagotavlja na podlagi predpisanih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč. O pripravljenosti in aktiviranju opreme in sredstev CZ odloča poveljnik štaba CZ Občine Šentjernej, opreme in sredstev JGS pa poveljniki PGD-jev.

Materialno - tehnična sredstva se načrtujejo za:

- zaščitno in reševalno opremo ter orodje (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, oprema, vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci),
- materialna sredstva za ZRP iz državnih rezerv.
- sredstva pomoči (živila, pitna voda, zdravila in drugi predmeti oziroma sredstva, ki so namenjena brezplačni razdelitvi ogroženemu prebivalstvu)
- drugo, če je treba.

V kolikor občina Šentjernej ne razpolaga z zadostnimi viri materialno-tehničnih sredstev, lahko poveljnik štaba CZ Občine Šentjernej ali župan zaprosita za pomoč sosednje občine ali Regijski štab CZ.

P – 06 Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč

4.3. Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva so s proračunom občine Šentjernej načrtovana za vse izvajalce nalog ZRP za izvajanje aktivnosti, kot so redna dejavnost, usposabljanja, opremljanje, vaje, nadomestila plač, stroški udeležbe idr. Sem sodi tudi pokritje najnujnejših začetnih stroškov operativnega delovanja enot in služb Civilne zaščite, pogodbenih izvajalcev in drugih operativnih sestavov ZRP, ki so nepredvidoma nastali, sem sodijo tudi začetne

aktivnosti, ki jih ni bilo mogoče drugače speljati ali pa je v pogodbah o izvajanju nalog ZRP in v pogodbi o medsebojnem sodelovanju in pomoči tako navedeno.

Finančna sredstva za izvajanje načrta se načrtujejo za:

- nabavo in obnavljanje potrebnih materialnih tehničnih sredstev,
- stroške usposabljanj sil za izvajanje načrta,
- stroške operativnega delovanja sil za izvajanje načrta (povračila stroškov za aktivirane pripadnike CZ in druge sile za zaščito, reševanje in pomoč kot so npr. zavarovanje za primer poškodbe pri delu, nadomestilo plače za čas odsotnosti z dela, stroške prehrane in pijače ...),
- materialne stroške (prevozne stroške in storitve, gorivo, mazivo, material in intervencijska dodatna oprema).

Posebni stroški delovanja sestavov ZRP ob velikih in katastrofalnih nesrečah ter njihove uničene in poškodovane opreme se pokrivajo iz sredstev rezerv proračuna občine Šentjernej in Republike Slovenije.

V primeru evakuacije, sprejema in nastanitve ogroženih prebivalcev, stroške nastanitve, nujne oskrbe in izobraževanja krije država. Stroški se utemeljujejo in uveljavljajo na predpisanem obrazcu.

D - 01 Pregled načrtovanih finančnih sredstev za izvajanje načrta

5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

5.1. Opazovanje in napovedovanje vodostajev

Poplave je v večini primerov mogoče predvideti. S spremljanjem in modeliranjem hidrometeoroloških razmer se lahko z določeno zanesljivostjo predvidijo čas in območja, kjer bi lahko vodotoki prestopili bregove. Za spremljanje nevarnosti poplav so najpomembnejši podatki o vodostajih in pretokih vodotokov, prav tako pa tudi podatki o napovedani in dejanski količini padavin.

URSZR je zgradila sistem za spremljanje opazovalnega omrežja, tako imenovani sistem SMOK, v katerega je vključena tudi aplikacija Monitoring voda, ki spremlja pretoke ter vodostaje vodotokov in morja in v katerem so določene intervencijske vrednosti vodostajev in pretokov vodotokov. Sistem črpa podatke iz merilnih sistemov o stanju voda ARSO ter jih prikazuje in dopolnjuje z lastnimi podatki.

ARSO na podlagi meritev in modelskih napovedi opozarja pred poplavami rek, jezer in morja. ARSO izdaja dnevno hidrološko poročilo v besedni obliki ter napoved visokovodnih razmer v grafični obliki in ju objavlja na svojih spletnih straneh ter jih posreduje uporabnikom. ARSO v procesu opazovanja in napovedovanja hidroloških razmer izdaja hidrološka opozorila in pri tem uporablja opozorilne vrednosti za vodostaje in pretoke vodotokov, ki veljajo za okolico posameznih vodomernih postaj iz opazovalne mreže ARSO. Vrednosti stopnje nevarnosti so razdeljene na štiri stopnje nevarnosti: zelena, rumena, oranžna in rdeča. Dnevno hidrološko poročilo v besedni obliki ter napoved visokovodnih razmer v grafični obliki in hidrološka opozorila z barvnimi kodami in stopnjami nevarnosti ARSO dnevno posreduje na CORS ta pa na RECO Novo mesto.

V občini Šentjernej se nahaja vodomerna postaja v vasi Gorenja Gomila.

Regijski center za obveščanje Novo mesto je o nevarnostih poplav oziroma poplavah lahko obveščen na naslednje načine in sicer:

- preko centra za obveščanje Republike Slovenije,
- od pristojnih občinskih organov in služb,
- od občanov na številko 112.

Člani štaba Civilne zaščite občine, poveljniki gasilskih društev in drugi pripadniki sil za zaščito reševanje in pomoč si ob močnem dolgotrajnem deževju, ko vodotoki pričnejo naraščati večkrat ogledajo situacijo na terenu in svoja opažanja posredujejo na ReCO Novo mesto.

Za obveščanje prebivalcev na prizadetem območju je odgovorna Občina Šentjernej. Občinski organi in službe, ki vodijo in izvajajo zaščito, reševanje in pomoč (župan in Poveljnik štaba CZ Občine Šentjernej) vzpostavijo čim bolj neposreden stik in redno komuniciranje z ogroženimi prebivalci, da bi dosegli ustrezno zaupanje in odzivanje na njihove odločitve.

Ob sprožitvi sirene alarmnega sistema ob poplavi Občina Šentjernej takoj obvesti ogrožene prebivalce o vzroku alarmiranja.

5.2. Obveščanje pristojnih organov in služb v občini

Obveščanje pristojnih organov občine Šentjernej

Operater v ReCO Novo mesto o možnem pojavu visokih voda obvesti:

- Prvo dosegljivo odgovorno osebo v občini (Seznam vodilnih oseb, ki jih ReCO Novo mesto obvešča o izrednih dogodkih). Obveščena oseba pa nato obvešča ustrezne organe v občini.

Po sprejemu obvestila o nesreči na območju občine Šentjernej mora obveščena pristojna oseba obvestiti ostale pristojne osebe v občini Šentjernej, ki so:

- župan občine Šentjernej,
- poveljnik štaba CZ Občine Šentjernej ali njegov namestnik,
- odgovorni delavec občinske uprave Občine Šentjernej, ki pokriva zaščito in reševanje,
- štab Civilne zaščite Občine Šentjernej in
- poveljnik Gasilske zveze Šentjernej.

Poveljnik CZ Občine Šentjernej, njegov namestnik ali župan po potrebi nato skliče štab Civilne zaščite Občine Šentjernej, bodisi telefonsko ali osebno (kurirske službe).

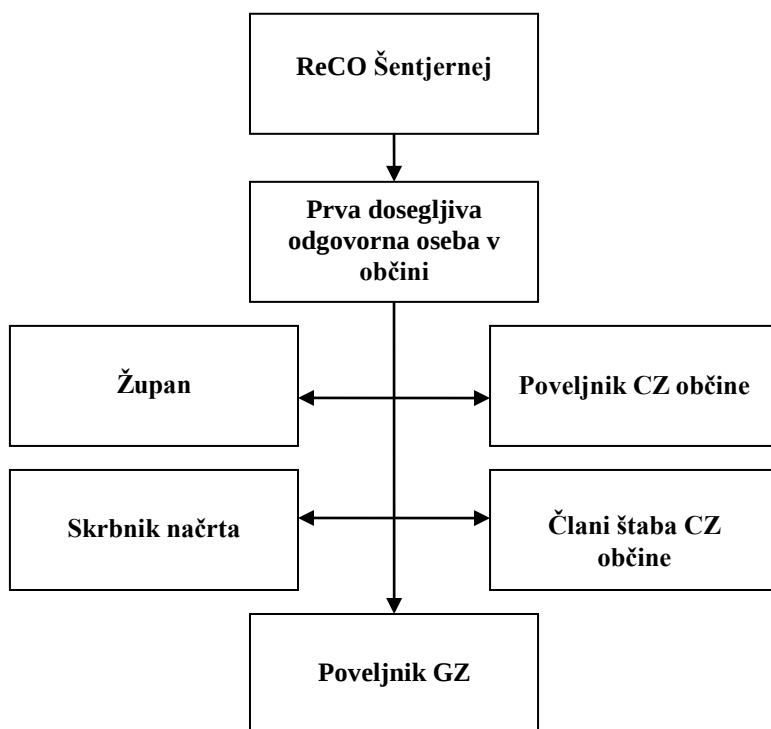
Obveščanje drugih izvajalcev nalog zaščite reševanja in pomoči (PGD), ReCO Novo mesto izvaja po naročilih iz štaba CZ Občine Šentjernej, ki vodi oziroma koordinira potek in izvajanje aktivnosti ZRP.

Za sprotno obveščanje in informiranje izvajalcev nalog ZRP je odgovoren župan. Operativno pa to nalogo prevzame poveljnik civilne zaščite občine. Obveščanje poteka na več nivojih. Eden je preko ReCO, drugi je neposredno med poveljnikom CZ in vodji intervencij. Pri tem uporabljamo sistem zvez, ki je zanesljiv in v danem trenutku najučinkovitejši. V prvi vrsti je to sistem zvez ZARE.

Na ReCO Novo mesto občina sporoči tudi potrebe po silah in sredstvih, katere nimajo na razpolago v zadostnem obsegu.

Občina pripravlja in objavlja informacije za obveščanje javnosti preko lokalnih medijev kamor pošlje pisno informacijo.

Shema obveščanja pristojnih organov ob pojavu nesreče – poplave

P – 15 Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča ob nesreči

5.3. Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju

Za obveščanje prebivalstva na ogroženem oziroma prizadetem območju je odgovoren poveljnik CZ občine Šentjernej in župan. Načini obveščanja morajo biti natančno določeni, da ne pride do dezinformacij in nesporazumov, kar bi povzročilo napake predvsem pa neprimerno odzivanje prebivalstva. Zato mora biti vsebina obvestila premišljena, jasna in vsem razumljiva, da ne povzroča dvomov in nejasnosti. Sporočiti je potrebno samo tisto, kar je nujno potrebno. **Način obveščanja se določi glede na okoliščine in trenutne možnosti. Izbran način mora biti tak, da je zagotovljena obveščenost vseh, ki jim je obvestilo namenjeno.**

Občina ob poplavih objavi posebno telefonsko številko (**041 656 699**) na kateri lahko občani dobijo vse informacije o poplavih, napotke kako naj ravnajo in sporočajo posledice nesreče. Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju se izvaja preko sredstev javnega obveščanja, predvsem preko Radio Krka, Radio 1, Radio Sraka in VAL 202 ter preko posebne telefonske številke. Za posredovanje informacij in obveščanje prebivalcev sta odgovorna župan in poveljnik štaba CZ Občine Šentjernej.

Po potrebi občinska uprava na zahtevo župana organizira informacijski center, v katerem se združuje dejavnost socialnih služb, humanitarnih organizacij, poizvedovalne službe RKS, službe za ZRP, policija ter drugih služb javnega pomena.

Informacijski center ima svoj sedež na lokaciji občine Šentjernej, Prvomajska cesta 3a, Šentjernej. Center po potrebi deluje neprekinjeno, vodi pa ga občinska uprava. Za posredovanje informacij in obveščanje prebivalcev sta odgovorna župan in poveljnik CZ občine Šentjernej.

Občinski organi in službe, ki vodijo in izvajajo zaščito, reševanje in pomoč (župan in poveljnik CZ občine Šentjernej a) vzpostavijo čim bolj neposreden stik in redno komuniciranje s prebivalci, da bi dosegli ustrezno zaupanje in odzivanje na njihove odločitve.

Za obveščanje javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči iz občinske pristojnosti je odgovoren župan in poveljnik CZ občine Šentjernej, v skladu s svojimi pristojnostmi.

Poveljnik CZ občine Šentjernej skrbi, da se prebivalcem razdelijo napotki za ravnanje. Pripravljena obvestila in napotke prebivalcem razdelijo člani štaba CZ. Posredovana navodila ogroženim prebivalcem glede zaščitnih ukrepov so odvisna od nevarnosti

Ob večji poplavi občina Šentjernej skupaj z Izpostavo URSZR ogroženim prebivalcem posreduje naslednje informacije:

- o razmerah na poplavljenem območju;
- o neposredni nevarnosti za ljudi, premoženje in okolje;
- o številu poškodovanih in kje se nahajajo;
- vplivih nesreče na prebivalstvo in okolje;
- kakšno pomoč lahko pričakujejo;
- kako naj sodelujejo pri izvajanju zaščitnih ukrepov;
- predvidevanje dolžine trajanja težavnega položaja;
- kakšno pomoč lahko pričakujejo in kdaj bo prispela;
- kako naj izvajajo osebno in vzajemno zaščito;
- kje lahko dobijo dodatne informacije;
- kako naj sodelujejo z lokalnimi organi pri odpravljanju posledic.

D - 05 Priporočilo o organiziranju in delovanju informacijskega centra
--

P – 18 Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
--

5.4. Obveščanje splošne javnosti na območju občine Šentjernej

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki morajo po predpisih na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države.

Obveščanje javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči iz občinske pristojnosti za območje občine Šentjernej izvaja župan občine Šentjernej in drugi organi, ki imajo svoje organizacijske enote v občini, v skladu s svojimi pristojnostmi.

Naloge na področju obveščanja javnosti organizira in usklajuje občinska uprava Občine Šentjernej. V ta namen in kadar je to potrebno v sodelovanju s Štabom CZ Občine Šentjernej in drugimi državnimi organi:

- organizira in vodi tiskovno središče,
- organizira in vodi novinarske konference,
- pripravlja skupna sporočila za javnost,
- navezuje stike z redakcijami medijev in novinarji ter skrbi, da imajo na razpolago informativna in druga gradiva in da so jim dostopni informacijski viri;
- spremlja poročanje medijev.

Informacije se posredujejo v objavo lokalnim sredstvom javnega obveščanja na ogroženem območju in sicer preko:

- radia in TV,
- dnevnih časopisov,
- mobilne razglasne postaje v vozilih ZRP,
- obvestil, podanih na krajevno običajen način.

5.5. Alarmiranje prebivalstva na ogroženem območju

Ob nevarnosti nastanka poplav na naseljenem območju, ko so zaradi pričakovane višine vodnega vala lahko ogrožena življenja ljudi, je treba takoj začeti izvajati določene zaščitne ukrepe. Ogrožene prebivalce se na bližajočo se nevarnost poplave opozori z alarmiranjem.

Alarmiranje obsega postopke od opozarjanja na nevarnost poplav in alarmiranja do prenehanja nevarnosti poplav s pomočjo zvočnih signalov ter aktiviranje določenih enot, služb in operativnih sestav za ZRP. Alarmiranje izvede ReCO Novo mesto na zahtevo poveljnika CZ Občine Šentjernej oziroma župana občine Šentjernej.

Občani ali gasilci, ki živijo ob strugah vodotokov posredujejo sporočilo o nevarnosti poplav ali o poplavih na ReCO Novo mesto in odgovornim osebam občine. Sporočilo se posreduje praviloma po telefonskih zvezah. Z vsebino sporočila se seznanijo poveljnik štaba CZ Občine Šentjernej, javna gasilska služba Šentjernej in lokalna občila. Sporočilo vsebuje podatke o pričakovanem času nastanka poplav.

Ob nevarnosti poplav in ob sami poplavi se uvede dežurstvo na kritičnih mestih vodotoka. Dežurstvo izvaja teritorialno pristojno gasilsko društvo, ki posreduje podatke odgovornim osebam občine, ReCO Novo mesto (na 112) in gasilskemu poveljstvu občine.

Občina ima svoj alarmni sistem v katerega so vključene vse sirene. Aktiviranje siren na območju občine Šentjernej je ročno.

Alarmiranje se izvede z alarmnim znakom »opozorilo na nevarnost«, ko voda pri merilni postaji doseže kritični vodostaj in še narašča. Z alarmnim znakom »neposredna nevarnost« pa v primerih, ko poplava ali nenadna poplava neposredno ogroža prebivalce in premoženje.

Takoj po alarmiranju občina posreduje obvestilo po lokalnem radiu o vrsti nevarnosti in napotke za osebno in vzajemno zaščito z napotki za izvajanje zaščitnih ukrepov.

6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV ZA ZRP

6.1. Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb

Poveljnik štaba CZ Občine Šentjernej ali njegov namestnik preuči trenutne razmere na terenu (stanje vodotokov) in na podlagi stanja, sprejme odločitev o pripravljenosti in aktiviranju organov, ki so pristojni za operativno in strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči. **Poveljnik CZ občine Šentjernej ali njegov namestnik sprejme sklep o aktiviranju članov štaba CZ občine.**

Poimenski seznami enot in mobilizacijski pozivi za vse pripadnike CZ in pripadnike nevladnih organizacij in društev, ki so organizirani na ravni občine so v prostorih občine Šentjernej - Skrbnik načrtov ZiR na občinski upravi.

Glede na oceno stanja in razsežnosti poplav poveljnik CZ občine Šentjernej najprej aktivira štab Civilne zaščite občine Šentjernej, ki je pristojen za operativno in strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči, oziroma podpira vodenje.

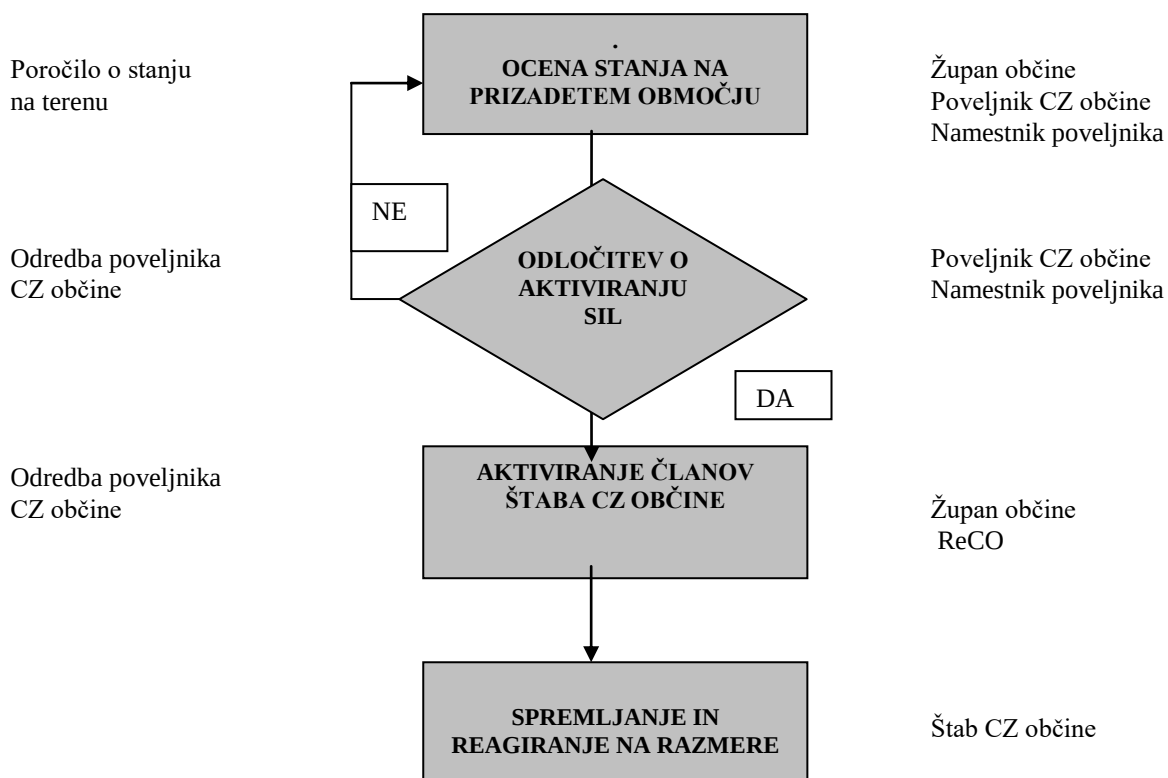
V nadaljevanju pa lahko aktivira še:

- organe in strokovne službe v občini Šentjernej
- enote CZ
- ostale po nalogu pristojnih oziroma odgovornih oseb.

Župan neposredno aktivira:

- pripadnike Služb za podporo,
- občinsko komisijo za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah.

DOKUMENT POSTOPEK AKTIVNOSTI	DIAGRAM POTEKA	PRIMARNA ODGOVORNOST
------------------------------------	----------------	-------------------------

P – 05 Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
--

D - 14 Vzorec odredbe o aktiviranju sil za zaščito, reševanje in pomoč
--

6.2. Aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč

Po prejemu obvestila o nevarnosti nastanka poplav na območju občine Poveljnik CZ Občine Šentjernej v sodelovanju s Poveljnikom GZ prouči situacijo in na podlagi stanja in napovedi za naprej (višina vodostaja, nadaljnje padavine) sprejme odločitev o pripravljenosti in aktiviranju občinskih sil in sredstev za ZRP.

Ob nenadnih poplavih Poveljnik GZ odredi takojšnje aktiviranje gasilskih enot ter obvesti poveljnika CZ Občine Šentjernej kateri lahko po potrebi aktivira tudi enote in službe CZ, organe in strokovne službe v občini Šentjernej in druge občinske sile in sredstva za ZRP.

Vodja intervencije, ki je praviloma vodja gasilske intervencije, vodi intervencijo ter o stanju redno poroča poveljniku štaba CZ Občine Šentjernej.

Za izvajanje ZRP ob poplavi poveljnik štaba CZ Občine Šentjernej glede na oceno stanja aktivira enote CZ občine in druge sile za ZRP. Poveljnik štaba CZ Občine Šentjernej lahko aktivira samo občinske enote, službe in organe CZ, tiste javne službe, ki so določene s sklepom, da izvajajo javno službo in tiste gospodarske družbe, zavode in druge organizacije katere ima občina evidentirane:

- pogodbeni podjetja z gradbeno mehanizacijo;
- pogodbeni podjetja za prehrano;
- Policijsko postajo Šentjernej;
- javno podjetje Komunala Novo mesto d.o.o.;
- JP EDŠ d.o.o. Šentjernej.

Pozivanje – aktiviranje občinskih pogodbenih gospodarskih služb izvaja Štab CZ občine s Službama za podporo na sedežu občine. Primarno se za aktiviranje uporabijo razpoložljive telefonske povezave. Aktiviranje sil za ZRP se izvaja v skladu z Dokumenti o aktiviranju in mobilizaciji sil za zaščito, reševanje in pomoč občine Šentjernej.

Delo poveljnika štaba CZ Občine Šentjernej in službe za podporo se organizira v prostorih občine (občinska stavba, Kulturni center Primoža Trubarja Šentjernej).

Poveljnik GZ Šentjernej določi in aktivira gasilske ekipe iz JGS, ki bodo sodelovale pri zagotavljanju pomoči. Javne službe se aktivira s pomočjo pozivnikov (ZARE) preko ReCO Novo mesto na zahtevo gasilskega poveljnika občine. Izvzem in izvoz tehnične in opreme JGS organizirajo poveljniki PGD. O izvozu obvestijo ReCO Novo mesto preko številke 112 ali po radijskih zvezah ZARE!

Za zagotavljanje varnosti se aktivira oziroma obvesti policijska postaja Šentjernej, ki ureja cestni promet za intervencijska vozila, zavaruje območja dogajanja posameznih zaščitnih ukrepov in opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Občina izvaja vse zadeve v zvezi z nadomestili plač in povračil stroškov, ki jih imajo pripadniki občinskega sistema ZRP.

Občinske sile za ZRP, ki odidejo na prizadeto območje, se zberejo na svojih zbirališčih in se jim na podlagi potreb prizadetega območja določi delovišče.

6.3. Aktiviranje sredstev pomoči

Materialna pomoč za katero zaprosi občina pri odpravljanju posledic poplav lahko obsega:

- pomoč pri zagotavljanju specialne opreme, ki jo na območju občine ni mogoče dobiti ali je ni dovolj (gradbena mehanizacija, električni agregati, naprave za prečiščevanje vode ipd.),
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi,
- pomoč v hrani, pitni vodi, zdravilih, obleki, obutvi ipd.,
- pomoč v sredstvih za začasno nastanitev in oskrbo ljudi, ki so ostali brez doma.

Sosednje občine se v zagotavljanje pomoči vključujejo le na področju izvajanja zaščitnih in reševalnih aktivnosti na podlagi odločitve poveljnika CZ za Dolenjsko, oziroma na podlagi odločitev županov o nujenju pomoči sosednji občini. Slednje se izvaja na podlagi dogovorov o medobčinski pomoči, ki temelji predvsem na solidarnosti.

Odločanje o pomoči države v finančnih sredstvih, ki jih občina potrebuje za financiranje ukrepov in nalog pri zagotavljanju osnovnih pogojev za življenje je v pristojnosti Vlade RS, v izjemnih primerih tudi v pristojnosti poveljnika CZ RS.

7. UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1. Organi in njihove naloge

Vodenje sil za zaščito, reševanje in pomoč je urejeno z zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Po tem zakonu se varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami organizira in izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni.

Dejavnosti in naloge za zaščito, reševanje in pomoč ob poplavih na območju občine Šentjernej vodijo v skladu s svojimi pristojnostmi:

7.1.1 Občina Šentjernej,

➤ Občinska uprava

- opravlja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči iz svoje pristojnosti,
- organizira komunikacijski sistem za delovanje sil za zaščito, reševanje in pomoč,
- zagotavlja informacijsko in logistično podporo organom vodenja na občinski ravni,
- zagotavlja pogoje za delo poveljnika štaba CZ in štaba CZ občine,
- zagotavlja logistično podporo pri delovanju občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč ter občinske komisije za ocenjevanje škode,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

➤ Župan

- skrbi za izvajanje priprav za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- sprejme načrt zaščite in reševanja,
- skrbi za izvajanje ukrepov za preprečitev in zmanjšanje posledic naravnih in drugih nesreč,
- vodi zaščito, reševanje in pomoč ter odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč,
- skrbi za obveščanje prebivalcev o nevarnostih, stanju varstva in sprejetih zaščitnih ukrepih,
- opravlja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči iz svoje pristojnosti.

7.1.2 sile za ZRP

➤ Poveljnik CZ ali njegov namestnik

- usmerja dejavnost za zaščito, reševanje in pomoč,
- predlaga in odreja zaščitne ukrepe,
- odloča o aktiviranju sil za zaščito, reševanje in pomoč,

- vodi operativno-strokovno dejavnost Civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč iz svoje pristojnosti na območju občine,
- obvešča poveljnika štaba CZ za Dolenjsko ali župana o posledicah in stanju na prizadetem območju ter daje mnenja in predloge v zvezi z zaščito, reševanjem, pomočjo ter opravljanjem posledic nesreče,
- nadzoruje izvajanje nalog – spremlja stanje na prizadetem območju,
- usmerja dejavnost za zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje na prizadetem območju,
- pripravi končno poročilo o nesreči,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

➤ **Štab Civilne zaščite občine**

- nudi poveljniku štaba CZ občine strokovno pomoč pri vodenju nalog zaščite, reševanja in pomoči,
- spremlja izvajanje posameznih dejavnosti zaščite in reševanja,
- zagotavlja informacijsko podporo,
- zagotavlja logistično podporo občinskim silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- opravljanje ostalih administrativnih in finančnih zadev.

➤ **JGS:**

- izvaja vse naloge ZRP ob poplavih v skladu s pravili stroke,
- sodeluje in pomaga pri oskrbi s pitno vodo,
- sodeluje ali izvaja zavarovanje lokacije in/ali območja nesreče ter infrastrukturnih naprav in napeljav ob nesrečah,
- organizira ali sodeluje pri izvedbi takojšnjega začasnega umika prizadetih in ogroženih ljudi, živali in premoženja,
- izvaja splošno reševalne naloge ob naravnih in drugih nesrečah,
- sodeluje in pomaga pri izvajanju intervencijske sanacije in pri odpravi drugih posledic nesreč,
- sodeluje in pomaga pri vseh vrstah naravnih in drugih nesreč z razpoložljivimi silami in sredstvi.

➤ **Nevladne organizacije**

Rdeči Križ Slovenije, Območno združenje Novo mesto ter druge nevladne organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito, reševanja in pomoč izvajajo naloge iz svoje pristojnosti. Vključujejo se v skupne akcije zaščite, reševanja in pomoči na podlagi odločitve poveljnika štaba CZ občine.

➤ **Javne zdravstvene službe:**

- opravljajo druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.3 Občinski pogodbeni izvajalci

➤ **Pogodbeni izvajalci gradbene stroke**

- odstranjevanje naplavin in izvedba vodnih prepustov,
- gradbeno tehnični posegi v prostoru po navodilu poveljnika štaba CZ občine.
- za gradnjo in utrjevanje nasipov ob poplavih bodo uporabljene enote PGD in lokalna gradbena podjetja.

➤ **Pogodbeni izvajalci za zagotovitev prehrane**

- priprava prehrane za potrebe sistema zaščite in reševanja.

➤ **Pogodbeni izvajalci za začasno nastanitev**

- začasna nastanitev in osnovna oskrba ogroženih in prizadetih občanov.

➤ **Pogodbeni izvajalci za prevoze**

- izvedba prevozov ljudi za potrebe sistema zaščite in reševanja.

7.2. Operativno vodenje

Dejavnosti za ZRP na območju občine operativno vodi poveljnik štaba CZ občine, ki mu pri sprejemanju odločitev strokovno pomagajo člani štaba CZ občine. Poveljnik štaba CZ občine določi vodjo intervencije za vodenje posameznih intervencij za zaščito in reševanje.

Štab CZ občine mora ob nesreči čimprej vzpostaviti pregled nad stanjem na prizadetem območju, oceniti predvideni razvoj situacije, zagotoviti takojšnje ukrepanje z zagotovitvijo nujne pomoči, nato pa se osredotočiti na izdelavo strategije ukrepanja do zagotovitve osnovnih pogojev za življenje, ki zajema določitev prednostnih nalog, človeške in materialne vire, operativne rešitve izvedbe zahtevnejših nalog ter nosilce koordinacije.

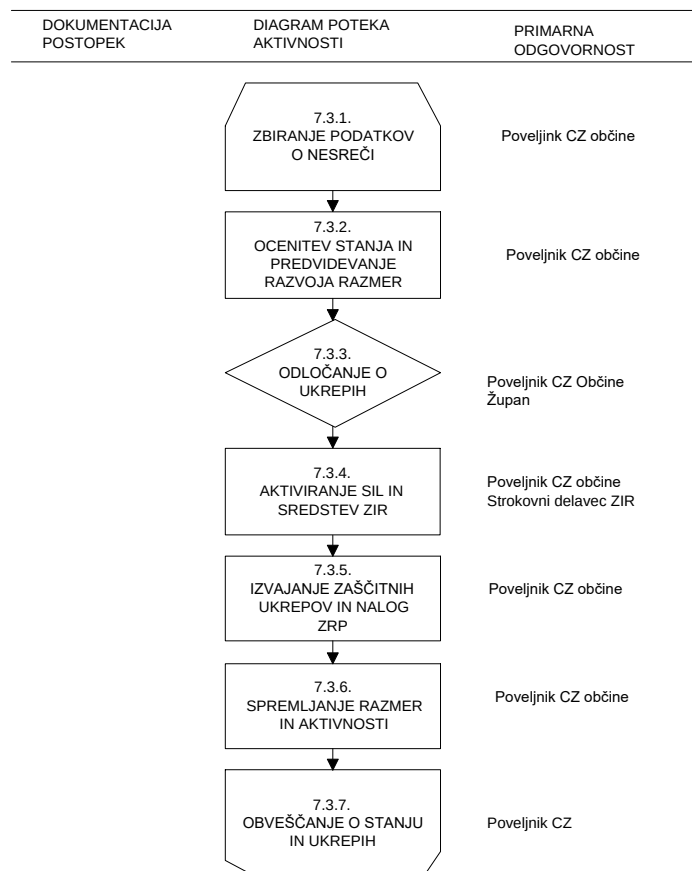
Štab CZ občine ob nesreči organizira svoje delo na sedežu Občine Šentjernej.

Posledice nesreče je treba čimprej ustrezno dokumentirati. Prav tako je treba dokumentirati tudi vse odločitve Poveljnika štaba Civilne zaščite občine in drugih organov. Za te naloge je odgovorna strokovna služba, poveljnik in služba za podporo.

Logistično podporo silam za ZRP na terenu, ki obsega zagotavljanje zvez, opreme, materiala, prevoza, informacijske podpore, prehrane, zdravstvenega in drugega varstva, zagotavlja štab CZ občine s službami za podporo.

Ob naravni ali drugi nesreči pristojni poveljnik štaba CZ občine, oziroma vodja intervencije zagotavlja, operaterjem sistema javne stacionarne in mobilne telefonije, dostope do komunikacijskih objektov, ki so v okviru na območju nesreče (intervencije), do odprave napak in ponovne vzpostavitve delovanja.

7.3. Ukrepanje organov CZ ob nesreči

7.4. Organizacija zvez

Pri vodenju dejavnosti zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah se uporablja sistem zvez zaščite in reševanja (ZA-RE), ki ima podsistem radijskih zvez in podsistem osebnega klica. Sistem zvez ZA-RE se obvezno uporablja pri vodenju intervencij ter drugih zaščitnih in reševalnih akcijah. Telekomunikacijsko središče tega sistema je ReCO Novo mesto, do katerega se uporabniki lahko povezujejo le z uporabo repetitorjev in preko katerih se zagotavlja povezovanje uporabnikov v javne in zasebne funkcionalne telekomunikacijske sisteme. Ob morebitnem izpadu repetitorja, se posreduje ReCO Novo mesto zahtevo po postavitvi mobilnega repetitorja.

Za operativne zveze v okviru enot in služb, ki izvajajo zaščito reševanje in pomoč ob jedrski nesreči se uporablja simpleksni (SI) kanal radijskih zvez ZARE, ki ga določi Regijski center za obveščanje Novo Mesto.

Sistem radijskih zvez se v sistemu zaščite in reševanja (ZARE) odvija na repetitorskem kanalu Trdinov vrh R23 (analogni) D23 (DMR), ter na kraju nesreče med reševalci v simpleksnem kanalu S43. Delovni kanal dodeli interventnim nalogam ReCO Novo mesto po načrtu zvez.

V primeru, da je v reševanje vključen tudi helikopter Slovenske vojske se za medsebojno komuniciranje uporablja 33. ali 34. kanal radijskih zvez ZA-RE.

Radijske zveze sistema zvez ZARE se uporablja v skladu z navodilom za uporabo radijskih zvez ZARE. Pri prenosu podatkov in komuniciranju se načeloma uporablja vsa razpoložljiva telekomunikacijska in informacijska infrastruktura, ki temelji na različnih medsebojno povezanih omrežjih.

Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka po:

- telefaksu,
- elektronska pošta,
- radijskih zvezah (ZA-RE),
- javne telefonske zveze (analogne ali digitalne),
- brezžični telefoni (GSM),
- internetu,
- zveze radioamaterjev,
- prenosne bazne postaje mobilne telefonije.

P-19 Radijski imenik sistema zvez ZARE, ZARE +
--

8. ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1. Zaščitni ukrepi

8.1.1. Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi se izvajajo takoj po prvih obvestilih o zvišanju vodostaja vodotokov.

Obvezne javne gospodarske službe na področju urejanja voda (JP EDŠ d.o.o. Šentjernej), upravljavci objektov in drugi pristojni organi poostrijo nadzor nad področji (nasipi, zadrževalniki vode) kjer obstaja nevarnost, da bi narasle vode lahko te objekte poškodovale. Glede na stanje pravočasno predlagajo ukrepe (rušenje naravnih pregrad, gradnja in utrjevanje nasipov, gradnja zadrževalnikov, praznjenje umetnih akumulacij, odstranjevanje plavja iz struge, izkopi razbremenilnih kanalov za odvajanje poplavnih vod, ščitenje posameznih objektov s tesnjenjem odprt in drugi ukrepi), katerih glavni namen je zavarovati ljudi in njihovo premoženje pred poplavami. Pri opravljanju nalog omenjena podjetja sodelujejo s pristojnim poveljnikom štaba CZ.

Za gradnjo in utrjevanje nasipov ob poplavih bodo uporabljene enote PGD in lokalna gradbena podjetja.

Občinski štab in enote Civilne zaščite, javne gospodarske službe na področju urejanja voda (JP EDŠ d.o.o. Šentjernej) in druga podjetja morajo takoj ob pojavu nevarnosti nastopa visokih voda začeti izvajati operativne zaščitne ukrepe. Izvajajo se ukrepi dodatne obrambe nasipov, zapora ali ščitenje prometnic, ipd. Ti ukrepi so mogoči, če je opozorilo na nevarnost posredovano dovolj zgodaj.

V primeru, da poplava ogroža območje, kjer potekajo daljnovodi, vodja intervencije posreduje v ReCO Novo mesto zahtevo po izklopu daljnovodov. Vodja intervencije pri odločitvi za izklop daljnovoda upošteva pomen posameznega daljnovoda za neprekinjeno oskrbo z električno energijo.

Ob poplavi, naloge zapore cest in zagotovitev obvozov izvedejo podjetja oziroma službe, zadolžene za vzdrževanje cest – JP EDŠ d.o.o. Šentjernej.

Policija postaja Šentjernej izvaja nadzor in urejanje prometa na ogroženem območju.

**Dokumentacija
postopki**

Obvestilo
Poročilo

Načrt

Odločitev
odgovornih

**Diagram poteka
aktivnosti**

8.1.1.1
NEVARNOST
NASTANKA POPLAV

8.1.1.2
NADZOROVANJE
STANJA VODNOG.
INFRASTRUKTURE

8.1.1.3
RUŠENJE NARAVNIH
PREGRAD V SKLADU
Z NAČRTOM

8.1.1.4
UTRJEVANJE
NASIPOV

8.1.1.5
PRAZNIENJE UMETNIH
AKUMULACIJ

8.1.1.6
DRUGI UKREPI

**Primarna
odgovornost**

Občani
ReCO NM
ARSO

Upravljalci objektov
Vodnogospodarske službe

Vodnogospodarske službe
Poveljnik CZ občine Šentjernej

Vodnogospodarske službe
Poveljnik CZ občine Šentjernej

Upravljalci objektov

8.1.2. Evakuacija

Evakuacija je organiziran umik prebivalcev z ogroženega na varnejše območje in sicer se izvaja, če ni mogoče z drugimi ukrepi zagotoviti njihove varnosti. Poleg ljudi lahko evakuacija zajame tudi nujno preselitev živine in drugih domačih živali, kulturno dediščino ter dobrin, ki so nujne za življenje.

Evakuacija se izvaja pred nastopom poplavnega vala, najpogosteje v spodnjem delu vodotoka. Če je dovolj časa, se lahko poleg ljudi in živali evakuirajo tudi materialne dobrine.

Evakuacijo lahko odredi župan občine Šentjernej. Izvaja jo Štab CZ občine v pomoči gasilskih enot. Evakuacija bo potekala po posameznih območjih na začasnih zbirališčih na območju občine Šentjernej. Župan lahko izjemoma odredi, da morajo lastniki ali uporabniki stanovanjskih hiš začasno sprejeti v stanovanje evakuirane ter ogrožene osebe, če njihove nastanitve ni mogoče zagotoviti na drug način.

Sprejemanje in začasno bivališče za evakuirane z ogroženih območij se uredi z usmeritvijo prebivalcev v Osnovno šolo Šentjernej ter podružnico v Orehovici. V primeru prevelikega števila prebivalcev pa še na lokacije gasilskih domov v občini.

Evidentiranje prebivalcev za evakuacijo

Zbiranje podatkov o občanah, ki so ostali brez bivališča ter urejanje sprejemanja in začasnega bivališča izvajajo poveljnik štaba CZ občine, štab CZ občine in PGD-ji. Zaradi vodenja evidence pripadniki službe za podpro popisujejo evakuirance na zbirališču, ki ga določi občina.

Evakuirance, ki se evakuirajo sami in neorganizirano, zaradi pomanjkanja pripadnikov sil zaščite in reševanja ni mogoče popisati. Preko medijev se jih pozove, da sporočijo lokacijo svoje nastanitve Informacijskemu centru občine Šentjernej.

Usmerjanje prebivalcev na evakuacijska zbirališča

Štab CZ Občine Šentjernej preko medijev sporoči lokacije zbirališča za evakuirance na območju občine Šentjernej in jih pozove, da se na teh lokacijah zaradi izvedbe evakuacije zberejo. Objavo v medijih izvede tako, da župan občine ali poveljnik CZ občine ali njegov namestnik sporoči informacijo preko lokalnih medijev.

Vodenje evidence in razporeditev prebivalcev za evakuacijo

Vodenje evidence se izvaja tako, kot je zapisano v podpoglavju Evidentiranje prebivalcev za evakuacijo in v podpoglavju Prihod evakuiranih prebivalcev na kraj namestitve. Prebivalci se za evakuacijo razporedijo na zbirališču za evakuirance po navodilih pripadnika CZ Občine Šentjernej. Ob razporejanju prebivalcev je zelo važno, da družine ostanejo skupaj. Posebno skrb pa je potrebno posvečati nosečnicam, družinam z mladoletnimi otroci, materam samohranilkam, bolnim, invalidom in ostarelim.

Zagotovitev prevoznih sredstev

Evakuacijo praviloma izvedejo evakuirani z lastnimi prevoznimi sredstvi. Po potrebi se organizirajo za ta namen avtobusni prevozi. Vozila za prevoz lahko v primerih hude neposredne nevarnosti zahteva vodja intervencije, v vseh drugih primerih pa poveljnik štaba CZ Občine Šentjernej.

Število potrebnih avtobusov ni možno načrtovati, ker bi bilo število evakuirancev s pomočjo avtobusov odvisno od poškodovanosti oziroma vozne sposobnosti avtomobilov prizadetih ljudi in prevoznosti cest zaradi ruševin ali njihove poškodovanosti.

Avtobusi bi se usmerjali na evakuacijska zbirališča glede na njihovo razpoložljivost, števila evakuirancev ter glede na stanje oziroma prevoznost cest.

Z ogroženega območja se prednostno evakuirajo nosečnice, družine z mladoletnimi otroci, matere samohranilke, bolni, invalidi in ostareli.

Evakuacija lahko obsega tudi nujno preselitev živine in drugih domačih živali, kulturne dediščine ter dobrin, ki so nujne za življenje. Zato je potrebno poskrbeti tudi za nastanitvene zmogljivosti za živino (hleve oziroma druge ustrezne prostore) ter zagotoviti njihovo preskrbo, po možnosti čim bližje prvotni lokaciji.

Prihod evakuiranih prebivalcev na kraj namestitve

Prihod evakuirancev v ustrezen bivalni objekt (telovadnica,...) v občini Šentjernej ali v drugi slovenski občini mora biti evidentirano, podatki z imeni in priimki prispelih evakuirancev pa sporočeni v OŠCZ Šentjernej.

Evidenco prispelih evakuirancev na območju občine Šentjernej vodijo pripadniki Službe za podporo pri CZ Občine Šentjernej.

Evidenco prispelih evakuirancev na območju druge občine v Sloveniji vodijo pripadniki tamkajšnjih občinskih sil zaščite, reševanja in pomoči.

P – 20 Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
--

P – 21 Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitev zasilnih prebivališč

8.1.3. Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Občina za začasno nastanitev in oskrbo prizadetih prebivalcev izvaja:

- evidentiranje ogroženih prebivalcev
- urejanje sprejemališč za evakuirane prebivalce
- urejanje začasnih bivališč (če je le mogoče se prebivalce namesti v zidane objekte oziroma v bivalnike, v nujnih primerih pa v šotore),
- nastanitev prebivalstva
- oskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami (pitno vodo, hrano, obleko, električno energijo, nujno zdravstveno oskrbo, psihološko pomočjo, obveščanjem in izobraževanjem šoloobveznih otrok)
- zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči

Priprava namestitvenih zmogljivosti

Za nastanitev evakuiranih prebivalcev z ogroženih območij poskrbi Občina Šentjernej.

Naloge na tem področju opravljajo službe civilne zaščite za podporo, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki razpolagajo z nastanitvenimi in prehrabnimi zmogljivostmi in so navedeni v prilogah P-22, P-24, P-25, P29 in P-10 ter občani v okviru soseske pomoči.

Če je le mogoče, se uredijo nastanitvene zmogljivosti na prizadetem območju, čim bližje njihovim domovom. Če vseh ni mogoče namestiti na lokacije v občini, se del prebivalcev evakuira v sosednje, neprizadete občine ali regije. Župan lahko izjemoma odredi, da morajo lastniki ali uporabniki stanovanjskih hiš začasno sprejeti v stanovanje evakuirane ter ogrožene osebe, če njihove nastanitve ni mogoče zagotoviti na drug način. Potrebno je poskrbeti tudi za nastanitvene zmogljivosti za živino (hleve oziroma druge ustrezne prostore) ter zagotoviti njihovo preskrbo, po možnosti čim bližje prvotni lokaciji.

Občina Šentjernej ima v ta namen v svojih prostorskih aktih rezervirane tudi lokacije za postavitve zasilnih bivališč (igrišče OŠ Šentjernej). Po priskrbi bivalnih kontejnerjev ali počitniških prikolic s strani države, se lahko evakuirani prebivalci vrnejo v bližino svojih bivališč.

Organizacija oskrbe in oskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami

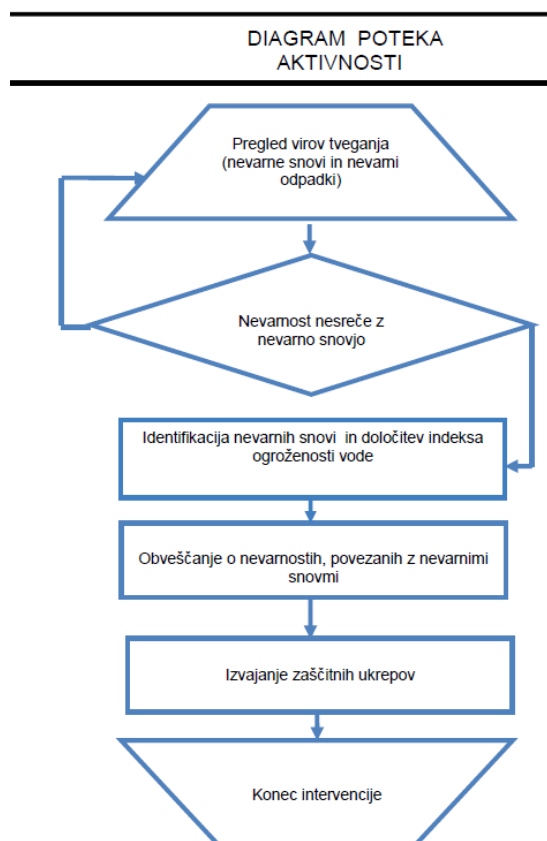
Občina v sodelovanju z osnovno šolo in pogodbeniki evakuiranim prebivalcem zagotavlja oskrbo s hrano in pitno vodo. Humanitarne organizacije (Rdeči križ Slovenije Območno združenje Novo mesto) in občani v okviru sosedске pomoči zagotavljajo oskrbo z obleko in drugimi življenjskimi potrebščinami.

Občina Šentjernej oziroma država krije stroške nastanitve in oskrbe ter izobraževanja evakuirancev v drugi občini, v obsegu kot bi jih krili, če do evakuacije nebi prišlo.

O poteku sprejema in oskrbe ogroženega prebivalstva poroča poveljnik štaba CZ Občine Šentjernej poveljniku CZ za Dolenjsko. Štab CZ za Dolenjsko usklajuje in vodi evakuacijo, če Občina Šentjernej ne more poskrbeti za vse ogrožene prebivalce.

P – 25 Pregled humanitarnih (človekoljubnih) organizacij

8.1.4. Radiološka, kemijska in biološka zaščita

Ob poplavah nastane nevarnost, da zaradi poškodb na objektih in napravah, v katerih se proizvajajo, uporabljajo, hranijo ali prevažajo nevarne snovi, pride do nenadzorovanega uhajanja teh snovi v okolje, predvsem v poplavljenе vode. Pride lahko do nenadzorovanega uhajanja teh snovi v okolje, zato je na prizadetem območju potrebno poostri nadzor nad snovmi in ravnaje z njimi.

Koncesijo za ukrepanje ob nesrečah z nevarno snovjo ima Javni zavod gasilsko reševalna služba Novo mesto.

Na območju občine Šentjernej se nahajajo nevarne snovi: Bencinska črpalka Petrol, Krka d.d., obrat Beta Šentjernej. Vsi ukrepi, ki bi jih v primeru ogrožanja izvajali, so predstavljeni v njihovih načrtih

Pozornost je potrebno nameniti predvsem iztekanju nafte in naftnih derivatov v gospodinjstvih, zato morajo imetniki cistern poostri nadzor nad njihovim stanjem ter preprečiti iztekanje naftnih derivatov v kanalizacijo ali (in) podtalnico. Nadzor izvajajo prebivalci.

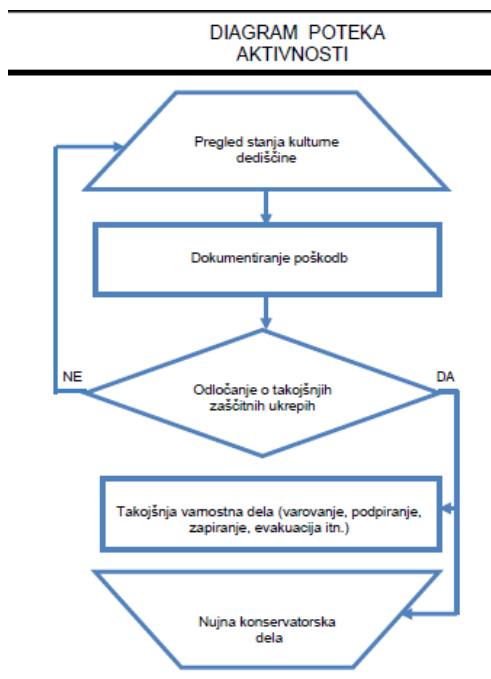
V zvezi s tem poveljnik štaba CZ občine izda posebno obvestilo za prebivalce. O izlitju nevarnih snovi v okolje se takoj, preko sredstev javnega obveščanja in neposrednim obveščanjem na terenu, ki se izvaja s pomočjo gasilskih vozil, opremljenih z zvočniki, obvesti prebivalce na ogroženem območju.

Radiološka, kemijska in biološka zaščita (v nadaljevanju: RKB-zaščita), obsega:

- izvidovanje nevarnih snovi v okolju (detekcija, identifikacija, dozimetrija, preprostejše analize),

- ugotavljanje in označevanje meja kontaminiranih območij,
- ugotavljanje prenehanja radiološke in kemijske nevarnosti,
- jemanje vzorcev za analize in preiskave,
- usmerjanje, usklajevanje in izvajanje zaščitnega ukrepa,
- izvajanje dekontaminacije ljudi in opreme.

8.1.5. Zaščita kulturne dediščine

Zaščita kulturne dediščine obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti ter preprečevanje škodljivih vplivov poplav na kulturno dediščino.

Pregled stanja kulturne dediščine ter dokumentiranje poškodb po poplavi v občini Šentjernej bo opravil Zavod za varstvo kulturne dediščine, območna enota Novo mesto v sodelovanju z lastniki oziroma upravljavci kulturne dediščine v občini Šentjernej (Občina Šentjernej, Župnijski urad Šentjernej in privatni lastniki).

Pri izvajanju zaščite in reševanja kulturne dediščine po potrebi sodelujejo tudi enote CZ, gasilske enote in druge sile za zaščito, reševanje in pomoč, če je tako predhodno usklajeno z lastniki in uporabniki oziroma upravljavci kulturne dediščine.

Odločanje oziroma izvajanje takojšnjih zaščitnih ukrepov, takojšnjih varnostnih del in nujnih konservatorskih del je v pristojnosti Zavoda za varstvo kulturne dediščine, območne enote Novo mesto, ki mora v svojem načrtu opredeliti ukrepe in naloge za zaščito in reševanje predmetov in objektov kulturne dediščine. Pri izvajanju teh ukrepov in nalog Zavod za varstvo kulturne dediščine, območna enota Novo mesto, sodeluje z lastniki oziroma upravljavci kulturne dediščine.

Kulturni spomeniki, pomembni za kulturo in dediščino naroda, morajo biti identificirani z mednarodnim razpoznavnim znakom varstva kulturnih dobrin. Stavbno kulturno dediščino je treba čimprej zavarovati ali pa premestiti, če je to potrebno zaradi obsega poplav in nevarnosti za uničenje dediščine. Zaščita kulturne dediščine obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti ter preprečevanje in zmanjšanje škodljivih vplivov potresa na kulturno dediščino.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, vodi register nepremične kulturne dediščine, ki je osrednja zbirka podatkov o tej dediščini na območju Republike Slovenije. Dostopen je na spletni strani <http://rkd.situla.org>. Register obsega tri medsebojno povezane dele, ki vsebujejo osnovne varstvene in predstavitvene podatke o premični, nepremični in živi dediščini. V register se vpisujejo vse enote nepremične kulturne dediščine, ne glede na zvrst (tip), obseg, lastništvo ali varstveni status enote. Register poleg opisnih podatkov za vsako enoto vsebuje tudi geolokacijske

podatke. Podatki iz registra so javni. Nepremična kulturna dediščina, ki je razglašena za kulturni spomenik, se označuje z znakom Haaške konvencije.

Ocenjevanje škode stanja na kulturni dediščini in stavbah bo opravljal ZVKDS, OE Novo mesto, ki razpolaga z registrom kulturne dediščine. Logistično pomoč pa bodo nudile enote CZ občine (služba za podporo).

V skladu s prvim odstavkom 38. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08) mora lastnik varovati spomenik v sorazmerju s svojimi zmožnostmi.

Odločanje oziroma izvajanje takojšnjih zaščitnih ukrepov, takojšnjih varnostnih del in nujnih konservatorskih del je v pristojnosti Zavoda za varstvo kulturne dediščine, območne enote Novo mesto, ki mora v svojem načrtu opredeliti ukrepe in naloge za zaščito in reševanje predmetov in objektov kulturne dediščine. Pri izvajanju teh ukrepov in nalog Zavod za varstvo kulturne dediščine, območna enota Novo mesto, sodeluje z lastniki oziroma upravljavci kulturne dediščine.

P-31 Pregled kulturne dediščine

8.2. Naloge zaščite reševanja in pomoči

8.2.1. Tehnično reševanje ob poplavih

Ob poplavih reševanje izvajajo prostovoljne gasilske enote in tehnično reševalne enote CZ občine, podjetja z gradbeno mehanizacijo ter druga društva in organizacije. Reševanje se izvaja na prizadetih območjih.

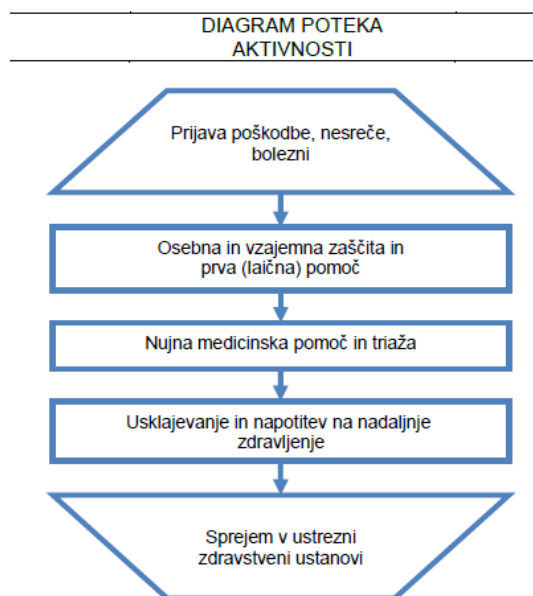
Pri opravljanju nalog sodelujejo vodnogospodarske javne službe – JP EDŠ d.o.o. Šentjernej, Komunala Novo mesto d.o.o., za vzdrževanje občinskih cest skrbi JP EDŠ d.o.o. Šentjernej, za državne CGP d.d. Novo mesto, za oskrbo z električno energijo Elektro Ljubljana d.d. – nadzorništvo Šentjernej, za nujne telekomunikacijske zveze Telekom Slovenije d.d. Pri izvajanju teh nalog po potrebi sodelujejo tudi enote Slovenske vojske.

Tehnično reševanje obsega reševanje ljudi, živali, reševanje oziroma odstranjevanje materialnih sredstev iz vode, rušenje in odstranjevanje objektov, ki grozijo s porušitvijo, odstranjevanje ruševin, zavarovanje prehodov in poti ob poškodovanih objektih ipd.

Na ogroženih območjih ni visokih zgradb. Črpanje vode iz poplavljenih kletí stanovanjskih hiš in drugih objektov izvajajo prostovoljne gasilske enote. Te enote in enote za reševanje izvajajo reševanje ljudi iz ogroženih stanovanjskih hiš in živali iz gospodarskih poslopij, rušijo in odstranjujejo objekte, ki grozijo s porušitvijo, odstranjujejo ruševine, rešujejo oziroma odstranjujejo materialna sredstva iz vode ter izvajajo zavarovanje prehodov in poti ob poškodovanih objektih.

Podjetja z gradbeno mehanizacijo in enote za reševanje izvajajo potrebne obrambne nasipe. Iskanje morebiti pogrešanih ljudi izvaja usposobljena gasilska enota ob sodelovanju policije.

Aktivnosti vodi poveljnik štaba CZ Občine Šentjernej ob sodelovanju člana CZ občine, zadolženega za tehnično reševanje. Posamezne aktivnosti se organizirajo glede na razmere in potrebe po posameznih aktivnostih.

8.2.2. Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

V okviru nujne medicinske pomoči se ob poplavih izvajajo le najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanja zdravja ljudi na prizadetem območju. To so predvsem naslednji ukrepi:

- nudenje (laična pomoč), ki jo dajejo ekipe za prvo pomoč CZ
- nujna zdravstvena pomoč, ki jo daje medicinsko osebje bodisi na terenu ali pa v ustreznih zdravstvenih ustanovah
- nujna specialistična zdravstvena pomoč, ki jo zagotavlja Splošna bolnišnica Novo mesto
- izvajanje higienskih in proti epidemičnih ukrepov, ki jih izvajajo različne službe pod nadzorstvom zdravstvenega inšpektorata in pristojnih zavodov za zdravstveno varstvo,
- oskrba z zdravili, sanitetnim materialom in opremo.
- identifikacijo mrtvih.

Vsakdo, ki osebi v življenjski ali zdravstveni nevarnosti ne more sam pomagati, mora prijaviti poškodbo, nesrečo ali bolezen na telefonsko številko 112. V primeru nedelovanja telefonskih ali drugih zvez pa na drug ustrezen način.

V občini Šentjernej ni bolnišnice in je matična bolnišnica Splošna bolnišnica Novo mesto se pa v regiji nahaja še ena bolnišnica in sicer: Splošna bolnišnica Brežice.

Ob prijavi poškodb oziroma bolezni na terenu (obvestila posreduje poškodovanci ali oboleli sami, njihovi svojci in reševalci) se aktivira služba nujne medicinske pomoči pri Zdravstveni postaji Šentjernej. V primeru, da gre za večje število poškodovanih in obolelih, pa se aktivira tudi ekipa civilne zaščite občine Šentjernej za prvo pomoč.

V primeru manjšega števila poškodovanih in obolelih, ko je aktivirana le služba nujne medicinske pomoči, obvestila o ljudeh, ki potrebujejo zdravniško pomoč sprejema ReCO Novo mesto. Kadar pa je poškodovanih oziroma obolelih večje število ljudi pa štab civilne zaščite občine Šentjernej in občinska uprava občine Šentjernej, zbirata podatke o poškodovanih in obolelih.

Ekipa za prvo pomoč civilne zaščite občine Šentjernej in reševalci nujne medicinske pomoči na terenu nudijo ponesrečenim oziroma obolelim prvo (laično) pomoč in jih po potrebi napotijo v Zdravstveno postajo Šentjernej, v primeru večjega števila poškodovanih in obolelih pa tudi v Zdravstveni dom Novo mesto. V zdravstvenem domu se izvedeta zdravniški pregled oziroma prva zdravniška pomoč in morebitna triaža. Po potrebi se poškodovane in obolele napoti na specialistični pregled, oskrbo in nadaljnje zdravljenje v Splošno bolnišnico Novo mesto.

Izvajanje higienskih in protiepidemičnih ukrepov poteka v skladu s priporočili Nacionalnega inštituta za javno zdravje OE Novo mesto in pod nadzorom Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije, območne enote Novo

mesto. Za obveščanje prebivalcev o izvajanju teh ukrepov sta odgovorna štab civilne zaščite občine Šentjernej in občinska uprava občine Šentjernej, ki predhodno izdelata Navodilo prebivalcem. Za izvajanje higienskih in protiepidemičnih ukrepov so odgovorni prebivalci sami ob pomoči ekip prve pomoči civilne zaščite občine Šentjernej.

Oskrbo z zdravili na terenu izvaja ekipa za prvo pomoč civilne zaščite občine Šentjernej v sodelovanju z Zdravstveno postajo Šentjernej in Dolenjskimi lekarnami.

Občina Šentjernej ima organizirano ekipo za prvo pomoč.

Štab CZ spremlja izvajanje nujne medicinske pomoči ter sprejema zahteve po pomoči v silah in sredstvih na ogroženih območjih.

Nudenje psihološke pomoči usmerja Center za socialno delo Dolenjska in Bela krajina, v pomoči Rdečega križa Slovenije, Območnega združenja Novo mesto in drugih humanitarnih organizacij.

Psihološka pomoč bo prebivalcem dostopna na terenu in v prostorih:

- Center za socialno delo Dolenjska in Bela krajina, Resslova ulica 7b, Novo mesto,
- Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Novo mesto, Ul. Slavka Gruma 54a, Novo mesto.

Značilno za poplave so tudi utopitve ljudi. Za reševanje iz vode in pri nujenju prve medicinske pomoči so potrebna specifična znanja in oprema. Za reševanje iz vode so pripravljene in usposobljene enote iz PGD Šentjernej in GRC Novo mesto. Enote, ki rešujejo ljudi iz ali na vodi, naletijo tudi na mrtve. Te rešujejo enako kot žive. Če je le najmanjše upanje, da je poškodovanec živ, se mora takoj začeti z oživljanjem. Smrt mora v takih primerih obvezno ugotoviti in potrditi pooblaščen zdravnik. Ob obsežnih poplavih in večjem številu mrtvih bi se poleg rednih služb, ki opravljajo identifikacijo mrtvih, aktivirala tudi enota za identifikacijo mrtvih pri Inštitutu za sodno medicino Medicinske fakultete v Ljubljani.

Preživelim ob katastrofalnih poplavih in svojem žrtev poplav zaradi psihične prizadetosti (strah, izguba doma in drugo) se organizira psihološka pomoč. Psihično pomoč ob poplavih dajejo različni strokovnjaki (psihologi, terapevt, duhovnik in drugi).

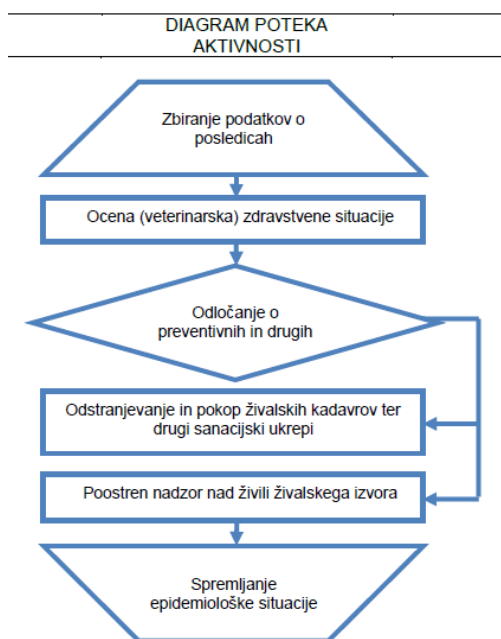
Organiziranje posebnih psiholoških pomoči izven obstoječih organizacij in institucij, glede na ocenjeno število prizadetih zaradi poplave v občini Šentjernej ne načrtujemo. Nudenje psihološke pomoči usmerja Center za socialno delo Dolenjska in Bela krajina v pomoči Rdečega križa Slovenije, Območnega združenja Novo mesto in drugih humanitarnih organizacij.

Občina lahko vnaprej pripravi zgibanke prve psihološke pomoči preživelim v nesreči z napotki, kako naj si pomagajo in kje lahko dobijo strokovno pomoč, če jo potrebujejo.

P – 27 Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj

P – 28 Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
--

D - 06 Navodilo za izvajanje psihološke pomoči
--

8.2.3. Prva veterinarska pomoč

Veterinarska pomoč ob poplavah obsega:

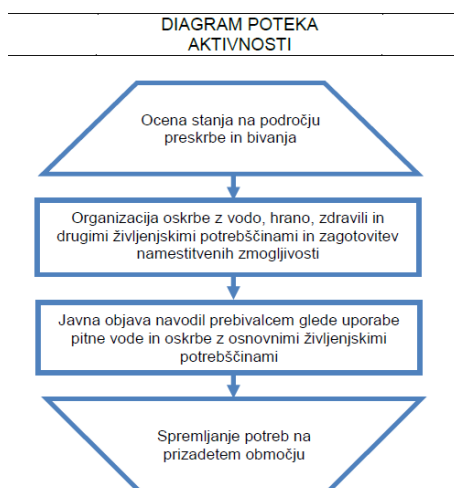
- zbiranje podatkov o poškodovanih in poginulih živalih na poplavljenem območju,
- nujno veterinarsko pomoč poškodovanim in obolelim živalim (nujna veterinarska pomoč je poseg, s katerim se odpravi neposredna nevarnost za življenje živali),
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel,
- poostren nadzor nad živili živalskega izvora,
- spremljanje epizootiološke situacije.

V občini Šentjernej v okviru CZ ni organizirana enota za prvo veterinarsko pomoč. Za oskrbo poškodovanih živali pa skrbi UVHVVR, Območni urad Novo mesto, Defranceschijeva ulica 1,8000 Novo mesto, v skladu z načrtom UVHVVR za postopanje ob naravnih in drugih nesrečah. Pomoč po potrebi nudijo lastniki živali, pokop se bo vršil na območju vsake posamične kmetije, ki se nahajajo v občini.

Prva veterinarska pomoč v primeru poplav se izvaja na podlagi navodil, ki jih izda dežurni inšpektor UVHVVR in obsega zbiranje podatkov o poškodovanih in poginulih živalih na prizadetem območju, dajanje prve veterinarske pomoči, zakol, odstranjevanje živalskih trupel in izvajanje drugih higienskih in proti epidemijskih ukrepov. Naloge prve veterinarske pomoči izvajajo veterinarji. Ukrepe spremlja in po potrebi sodeluje član štaba CZ občine. Po potrebi pri posameznih ukrepih sodelujejo tudi PGD. V kolikor je potrebna pomoč države, občina zaprosi za pomoč štab CZ za Dolenjsko. Zakol se izvaja na licu mesta, odvoz in odstranitev se izvaja po navodilih dežurnega inšpektorja UVHVVR.

Pokop se bo vršil v skladu z občinskim prostorskim načrtom in sicer na ustreznih kmetijskih zemljiščih.

8.2.4. Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob poplavi obsega:

- nujno zdravstveno oskrbo ljudi in živali,
- nastanitev in oskrbo ogroženih prebivalcev s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami,
- zagotovitev razmer za osebno higieno,
- zagotovitev delovanja nujne komunalne infrastrukture,
- oskrbo z električno energijo,
- zagotavljanje nujnih prometnih povezav,
- zagotovitev nujnih telekomunikacijskih zvez,
- zagotovitev in zaščito nujne živinske krme.

Da bi to zagotovili, je treba čim prej vzpostaviti delovanje infrastrukturnih objektov in naprav.

Po potrebi neoporečno vodo dostavljajo gasilske enote, ki so opremljene s cisternami za prevoz vode.

Osnovni pogoji za življenje bodo vzpostavljeni takrat, ko bodo izpolnjeni pogoji za preklic odrejenih zaščitnih ukrepov.

Za izvajanje nalog na področju zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje so zadolžene javne službe in druge organizacije s področja infrastrukture, naloge pa usmerja poveljnik štaba CZ Občine Šentjernej.

Pri zagotavljanju osnovnih pogojev za življenje se v izvajanje nalog aktivno vključujejo tudi prebivalci v svoji delovni in bivalni sredini ter izvajajo naloge po usmeritvah poveljnika štaba CZ Občine Šentjernej.

9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse ukrepe prebivalcev za preprečevanje in ublažitev posledic poplav za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega premoženja.

Med aktivnosti zmanjšanja poplavne ogroženosti uvrščamo poleg gradbenih (gradnja protipoplavne infrastrukture, redno vzdrževanje itn.) tudi negradbene ukrepe (ozaveščanje in informiranje javnosti, napovedovanje poplav itn.) Eden izmed mogočih ukrepov je tudi postavitve znaka za nevarnost poplav kot so npr. table s koto, ki označujejo višino poplave na območju z relativno veliko gostoto obiska lokalnega prebivalstva.

Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite so zadolžene občine, ki v načrtu natančno opredelijo način in izvedbo. V dejavnost se vključujejo tudi humanitarne organizacije in prostovoljci.

Prebivalci morajo biti ozaveščeni in informirani o ukrepih oziroma pravilnem ravnanju in ukrepanju pred poplavo, ob napovedi poplave, med njo in po poplavi. To je še posebno pomembno, če živijo na območjih, kjer voda lahko zelo hitro naraste. Za posredovanje informacij in obveščanje prebivalcev sta odgovorna župan in poveljnik štaba CZ Občine Šentjernej.

V primeru katastrofalnih poplav, kjer je poleg občine Šentjernej prizadetih še več drugih občin, se v te aktivnosti vključi tudi regija.

Napotki za izvajanje osebne in vzajemne zaščite ter preventivni ukrepi in navodila za ravnanje ob poplavi so objavljeni na spletni strani URSZR <http://www.sos112.si>.

D - 7 Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči

D - 11 Program usposabljanja, urjenja in vaj
--

10. MERILA ZA KONČANJE DEJAVNOSTI ZRP IN PRENOS PRISTOJNOSTI PO ZAKLJUČKU IZVAJANJA NAČRTA

Po izvedeni neposredni tehnični in fizični zaščiti, pomoči in reševanju ob poplavah ter izvedenih zaščitnih in reševalnih intervencijah ob poplavah, ki so jih izvedle sile za ZRP ter s katerimi se zagotovijo osnovni pogoji za življenje, se konča odziv na nesrečo oziroma interventna faza.

Sledi faza okrevanja in sanacije po poplavah, ki vključuje tudi: čiščenje kraja nastanka škode, razkuževanje in izsuševanje poplavljenih objektov, ter zbiranje podatkov glede nastale škode, ocenjevanje škode, priprava programov sanacije neposredne škode po poplavah in odpravljanje posledic poplav. Občinski načrt zaščite in reševanja ob poplavah ne vključuje faze okrevanja in sanacije razen ocenjevanja škode.

V fazi okrevanja in sanacije se kot nosilci aktivnosti vključijo pristojna ministrstva za dejavnosti iz svoje pristojnosti. Glede na nastalo situacijo in škodo, ki so jo povzročile poplave, začnejo v fazi okrevanja in sanacije z izvedbo aktivnosti iz svoje pristojnosti naslednji nosilci: izvajalci obvezne javne gospodarske službe urejanja voda (dokončanje interventnih ukrepov, če še obstaja povečana stopnja ogroženosti zaradi škodljivega delovanja voda skladno s 96a členom Zakona o vodah), upravljavci prenosnega in distribucijskih elektroenergetskih omrežij, podjetja oziroma službe zadolžene za vzdrževanje cest, upravljavci železniške infrastrukture (Slovenske železnice) in drugi po potrebi.

11. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

11.1. *Razlaga pojmov*

NEVARNOST je (naravna ali druga ustrezna) danost za katerikoli neugoden pojav, ki je povezan z močno nesrečo in lahko povzroči neugodne učinke

OGROŽENOST je sinteza nevarnosti, ranljivosti in sprejemljivosti tveganj, kar pa je odvisno od kulturnih, moralnih in ekonomskih vrednot v posamezni družbi. Poplavna ogroženost nastopi zaradi delovanja zunanjih naravnih sil v času običajno kratkotrajnih, a zelo intenzivnih padavin.

POPLAVA je naravni pojav, ki nastane zaradi izredno močnih padavin ali naglega taljenja snega ali medsebojnega skupnega delovanja. Je naravna nesreča, ko izredni vodni pretok povzroči občutno škodo ob razlitju vode iz struge po okolici

POREČJE je območje, s katerega vse celinske vode odtekajo preko potokov, rek ali jezer v reko ali jezero

RANLJIVOST je stopnja škode ali posledic, ki bi lahko postale zaradi potencialno škodljivega pojava.

ŠKODA obsega ekonomske izgube, ocenjene po nesreči

VODOSTAJ je višina nivoja vode v rečnem koritu in ga merimo z vodomerno letvijo ter izračunamo v centimetrih. Vodostaj opazujemo vsak dan zjutraj, posebno na večjih rekah. Letev je običajno pritrjena ob mostovih in je razdeljena na 2 cm široke bele in črne proge.

Kota »0« od katere merimo gladino vode, je postavljena tako, da imajo vodostaji najpogosteje pozitivne vrednosti.

VODNI PRETOK je tista množina vode, ki preteče skozi ovlažen rečni profil na nekem mestu v 1 sekundi. Izrazimo ga v m/s, izračunamo pa tako, da površino ovlaženega profila pomnožimo s srednjo množino vode. Vodni pretok je močno povezan z višino vodostaja.

HIDROLOŠKA NAPOVED je opis trenutnih in predvidenih hidroloških razmer v Sloveniji, izda jo ARSO

HIDROLOŠKO OPOZORILO je napoved in/ali opis razmer na vodotokih v Sloveniji, ko so predvidena ali se že pojavljajo razlivanja izven strug ali obalne črte. Hidrološko opozorilo izda ARSO.

OPOZORILNA VREDNOST VODOSTAJEV IN PRETOKOV VODOTOKOV ARSO je višina vodne gladine v cm ali pretok v m³/s na vodomernih postajah državnega hidrološkega monitoringa, pri katerem se začnejo prva razlivanja izven strug ali obalne črte.

INTERVENCIJSKE VREDNOSTI VODOSTAJEV IN PRETOKOV VODOTOKOV so tipične vrednosti vodostajev in pretokov vodotokov v aplikaciji Monitoring voda v sistemu SMOK, na podlagi katerih poteka koncept odziva ob poplavih.

HIDROLOGIJA ALI VODOZNANSTVO je znanost, ki proučuje vode na kopnem (nad površjem, na površju in pod površjem)

VODNO OBMOČJE je s predpisom določeno območje, ki obsega eno ali več sosednjih povodij, skupaj s pripadajočimi podzemnimi vodami ter obalnim morjem in je teritorialna podlaga za upravljanje z vodami.

11.2. *Razlaga okrajšav*

CORS	Center za obveščanje RS
CZ	Civilna zaščita
ŠCZO	Štab civilne zaščite občine
GE	Gasilska enota
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
GZ	Gasilska zveza
JGS	Javna gasilska služba
RS	Republika Slovenija
Ur.I.	Uradni list
TV	Televizija
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB	Zaščita radiološko-kemična in biološka zaščita
RK	Rdeči križ
KO	Krajevni odbor
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč
JP	Javno podjetje
ZARE	Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZVKD	Zavod za varstvo kulturne dediščine
UPB	Uradno prečiščeno besedilo
ŠT.	Številka
L	Liter
ARSO	Agencija republike Slovenije za okolje
SMOK	Sistem Monitoringa, Opazovanja in Kontrole
UVHVVR	Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
ZiR	Zaščita in reševanje

12. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV**12.1. Seznam prilog****12.1.1 Skupne priloge**

P – 01	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P – 03	Pregled sil za zaščito in reševanje in pomoč
P – 04	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P – 05	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P – 06	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P – 07	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito, reševanje in pomoč
P – 10	Pregled gradbenih organizacij
P – 11	Pregled prostovoljnih gasilskih enot v občini
P – 14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča ob nesreči
P – 18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
P – 19	Radijski imenik sistema zvez zare, zare +
P – 20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P – 21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P – 22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P – 23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P – 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P – 25	Pregled humanitarnih (človekoljubnih) organizacij
P – 26	Pregled centrov za socialno delo
P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P – 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P – 29	Pregled veterinarskih organizacij

12.1.2. Posebne priloge

P - 300	Evidenčni list o vzdrževanju in razdelitvi načrta zaščite in reševanja
P – 301	Ocena ogroženosti občine zaradi poplav

12.2. Seznam dodatkov**12.2.1. Skupni dodatki**

D - 01	Pregled načrtovanih finančnih sredstev za izvajanje načrta
D - 05	Priporočilo o organiziranju in delovanju informacijskega centra
D - 06	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči
D - 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
D - 11	Program usposabljanja, urjenja in vaj
D - 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil za zaščito, reševanje in pomoč
D - 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D – 20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP

13. VIRI IN UPOŠTEVANA ZAKONODAJA

Upoštevani zakoni, pravilniki in drugi viri

- Državni načrt zaščite in reševanja ob poplavih, verzija 4.0., december, 2018
- Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ZVNDN (Uradni list RS, št.51/06-UPB1 in 97/10, 21/18),
- Zakon o gasilstvu (Ur. list RS, št. 113/05 in 23/19),
- Navodilo o pripravi ocen ogroženosti (Ur. list RS, št. 39/95),
- Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. list RS, št. 24/2012, 78/16 in 26/19),